

kees roorda

de wouden

De Wierheid fan Wylgeragea

Personen

Een getuige

Gauke

Honne

Wiebe

Bezoeker 1

Bezoeker 2

Geeske

Rona

Tilly

Pavel

Gerrie

Woordvoerder

Journalist

Hoofdcommissaris

Gerben

Agent

Dorpsbewoner 1

Dorpsbewoner 2

Dat een buitenlander het heeft gedaan is geen onlogische gedachte.

Pim Fortuyn

proloog

een getuige Hoe het precies verliep, welke schakel van feiten tot de catastrofe die ik u straks ga vertellen heeft geleid, vraag mij dat niet. Ik was erbij, zeker. Ik ben de laatste die dat zal ontkennen. Maar verwacht van mij niet een minutieuze reconstructie van het verleden. Ik was slechts iemand die vanuit mijn ooghoeken gadesloeg (en zweeg). De grote lijnen heb ik begraven toen mijn verstand en geweten dit wenselijk achtten.

Zie dit verhaal daarom als een opvatting, een biecht misschien, niet om mij ermee vrij te pleiten maar om mijn verantwoordelijkheid erin te aanvaarden. Maar genoeg over mij. Ik doe niet ter zake. Zoals ik al zei, ik ben slechts een figurant die toekeek.

Mijn verhaal begint op die allerlaatste avond van het septemberfeest. Het feest waarmee wij het einde van de lange zomer vieren. Het septemberfeest is onze laatste kans om onze vakantiebruine benen te showen, de verloren kilo's gewicht, de buurtroddels in te halen of ongestraft naar de borsten van de buurvrouw te staren, voordat herfstregens en arbeid ons weer naar binnen jagen, achter beslagen ramen, en de slentergang van onze levens van voren af aan begint. Maar hoe we de zomervakantie ook zullen missen, iedereen is het over een ding eens: we zijn gelukkig

om weer thuis zijn, in ons dorp dat weliswaar zijn kwalen kent maar de enige plek ter wereld is waar wij ons geborgen wanen, omdat het onze voorouders en kinderen kent.

Hoor, het is stil in het dorp. De straten zijn verlaten. Witte caravans staan als dode rupsen op aangeharkte opritten geparkeerd. Ergens blaft een hond misschien. Het zal die van meneer Douma wel zijn die zijn hond altijd in de bijkeuken opsluit. Maar verder is het stiller dan stil. Iedereen is samengestroomd in de zaal van dorpshuis dat naast dorpshuis ook als kerk, café biljart-, trouw en rouwzaal en als repetitieruimte voor de toneelvereniging en de fanfare dienst doet. Ja iedereen zit binnen. Behalve Honne de dorpsgek die wegens zijn vergroeide nek de sterrenkijker wordt genoemd.

gauke He sterrenkijker, wat staat er in de sterren vandaag?

Honne is het gewend deze pesterijen en grinnikt terug als een dom oud beest.

Het is druk in het dorpshuis. Zo druk is het nog nooit geweest. Een record! Misschien wel omdat Wiebe Wiersma spreekstalmeester is vanavond. En Wiebe Wiersma, zo noemt deze man, is iemand om rekening mee te houden sinds hij een serieuze kans maakt de eerste wethouder van Plaatselijk Belang te worden. Vanavond is zijn meesterproef. Hij moet een gunstige indruk maken en de twijfels die over hem bestaan -niet te vertrouwen, iemand die nog

geen deuk in een bakje boter kan slaan, voorgoed wegnemen. Hij zal, zo heeft hij als plan getrokken, zich als een man van het volk opstellen. Dat hebben grote staatsmannen ook altijd gedaan.

Feestzaal dorps huis. Avond.

Wiebe, paasbest gekleed, kijkt vergenoegd toe hoe het publiek binnenstroomt. Nu en dan schudt hij iemand de hand, maakt een kwinkslag, slaat een bekende joviaal op de schouder. Wanneer de meeste mensen zijn gaan zitten, loopt hij naar de microfoon en tikt op de plofkap.

wiebe *gedempt* Hallo? Hallo? Test, testing. Hallo?

bezoeker 1 Moest eerst de stekker d'r in doen Wiebe.

bezoeker 2 Of weetst ou niet hoe dat moet?

Wiebe volgt het snoer naar achteren.

bezoeker 1 Moest 'm d'r diep insteken, anders doet'r 't niet.

bezoeker 2 Niet in 't verkeerde gaatje stoppen hoor.

Wiebe geeft een teken aan de geluidstechnicus dat het oké is en loopt terug.

wiebe Test. *versterkt* Test, test.

Hij tikt op de plofkap.

wiebe Dames en heren, lieve broeders en zusters, ik ben blij dat jullie zo manmachtig gekomen zijn. De meesten van jullie hier kennen me wel maar mijn naam is Wiebe, Wiebe Wiersma. Als voorzitter van de feestcommissie heet ik u allen van harte welkom. Aasten zal ik namens de jury, de winnaar van de Zijlstra Beton

Talent Award 2016 bekend maken. Maar eer ik dit doe wil ik graag even stil staan bij het volgende.

Hij haalt een briefje uit zijn colbert en begint te lezen.

wiebe De commissie begrijpt heel goed dat een feest in deze tijden einlijks niet past. De crisis klauwt om zich heen, de bibliotheek het zijn deuren moeten sluiten en krekt ast denkt daste alles het had, worden we ook nog opskrikt door terreur. U hebt allen beleeft hoe een plaag van laaghartige dieverij ons arme dorp in de greep houdt. En het is nog niet over! De vijand sluipt nog steeds rond. Gisteren was het weer raak bij de familie Reitsma. Hebben ze een zaag en weet ik niet wat uit de schuur gestolen. Het is daarom dat ik als partijleider van Plaatselijk Belang...

tilly Geen verkiezingspraatjes Wiebe.

wiebe ...pleit heb voor het inzetten van burgerpatrouille. Jawis! Plaatselijk Belang zal niet eerder rusten voordat de verantwoordelijken benne pakt en hun verdiende loontje krijgen. We zullen ze opjagen en met wortel en tak uitroeien... Goed.

Hij vouwt het briefje weg.

wiebe Dan nu tijd voor wat fleurigers beste mensen. De uitreiking van de Zijlstra Beton Talent Award tweeduizend zestien! Het thema dit jaar was de gemeenschap, en alles wat daarmee te krijgen heeft. En net als vorig jaar heeft een onafhankelijke jury de optredens beoordeeld en de Zijlstra Beton Talent Award toegekend. Een moeilijke klus. Het niveau was hoger dan ooit. Maar na veel beraad is de jury dan toch tot een oordeel gekomen.

Wiebe knikt naar de zijkant. Er loopt een man op met enveloppe.

Wiebe opent de enveloppe.

wiebe Ik krijg d'r kriebels van.

Hij leest.

wiebe Op de derde plak van de Zijlstra Beton Talent Award is eindige. Tjebbe Postma voor zijn Tina Turner imitatie. Tjebbe jongen, waar benst?

bezoeker 1 Die is op huis aan. Die moest melken.

wiebe O.

bezoeker 2 Ik breng 't wel. Kom d'r toch langs.

wiebe Goed zo. Mooi. De tweede plak dan maar. Op de tweede plak van de Zijlstra Beton Talent Award is eindige.

Hij leest.

wiebe O? Geeske Bleeker, voor haar orgelspel!

Geeske komt naar voren.

wiebe Skitterend, werkelijk waar.

geeske Ach, 't stelde niks voor.

wiebe Nee maar toch, 't klonk heel aardig.

geeske Dank u wel.

Wiebe feliciteert haar, Geeske af.

wiebe Dan is nu eindelijk het moment gekomen dat we de hoofdprijs van de Zijlstra Beton Talent Award bekend mogen maken dames en heren. Na lang wikken en wegen is de onafhankelijke jury unaniem tot haar oordeel gekomen. De jury prijst d'r stem en roemt 't lied. De winnaar van de Zijlstra Beton Talent Award 2016 is...

Er klinkt een roffel.

wiebe Rona Zijlstra!...

Een tik op bekkens en een plof.

wiebe ...met 'O mensen van mijn land'.

Confetti dwarrelt van het plafond naar beneden. Rona stapt verlegen het podium op. Wiebe overhandigt haar een bokaal, iemand glipt uit de coulissen met een bos rozen en gipskruid. Rona ondergaat bescheiden de felicitaties.

wiebe Dames en heren, dan zal Rona Zijlstra nog een keer het winnende lied voor het voetlicht brengen.

Rona pakt haar gitaar.

wiebe Licht uit, spot aan.

Het licht dimt tot alleen Rona zichtbaar is. Ze speelt en zingt.

rona

O mensen van mijn land,
't land van zand en karrensporen
van armoe en zigeunerbloed,
dat land waar ooit nog wolvenkoren,
huiden bij het avondgloed,
als de hartenkreten van mijn snaren.

O mensen van mijn land,
dit is mijn lot en het jimmes.

Het bloed dat ons verbindt.

Een man loopt de zijkant van het toneel op en fluistert Wiebe in zijn oor.

rona O, mensen van mijn land,

de tederheid die ik voel,
kreeg ik van jimme.
Jullie praten recht en nooit tweezinnig.
En altijd met het hart.

Wiebe pakt een pen uit zijn colbert.

rona

O, mensen van mijn land,
dit lied is voor jimme.
Want door mijn aderen raast een maaitijdstorm
Van tederheid voor mijn land.

Wiebe maakt aantekeningen.

rona

O mensen van mijn land,
Dit is mijn lot en het jimme.
Het bloed dat ons verbindt
als de snaren van mijn gitaar.

Wiebe bedankt de man en stapt het podium op.

rona

O mensen van mijn land...

wiebe Dames en Heren.

Rona onderbreekt haar zingen. Het licht gaat aan.

wiebe Sorry Rona, het spijt me verskrakkelijk maar ik hoor krecht dat
d'r is inbroken in een auto hier op de parkeerplaats.

bezoeker 1 Godverdomme!

wiebe Het gaat om een blauwe Datsun met kentekennummer...

Hij kijkt op z'n briefje.

wiebe Vijfenzeventig, Zet, El...

bezoeker 2 Nee!

wiebe ...Drieëntachtig.

bezoeker 2 Mijn tas!

Bezoeker 2 stormt de tribune af en loopt door de ingang naar buiten.

geeske Ach wat erg.

tilly Jongens, dit kan toch niet! Hoelang moet dit nog doorgaan?

Gauke door de ingang op. Hij is buiten adem.

gauke Ik zag 'm, ik heb 'm zien! Ik kwam d'r aan en hij holde vlug weg.

tilly Nee!

gauke Het was een dikke kerel van in de vijftig.

tilly Benst d'r niet achterna rent.

gauke Hij liep de meester Boelsmalaan in en toen ik daar aankwam was ie al weg. Ik dacht al hier klopt iets niet, ik liep 'm voorbij, draai me om, tikt ie krekt dat ruitje in.

tilly Niet te geloven.

gauke Klootzak.

tilly *tegen Wiebe* Doe iets!

wiebe Ho ho ho! Beste mensen. Rustig, geen paniek!

tilly Ik ben niet in paniek maar d'r moet nou eens wat gebeuren!...

Had ie een kleurtje?

wiebe Mevrouw Veenstra.

gauke Weet ik niet, volgens mij wel.

geeske Meneer Wiebe.

gauke Het is vast een islamiet.

wiebe Mevrouw Veenstra, alstublieft.

tilly Wedden?

geeske Meneer Wiersma, mag ik even wat zeggen?

wiebe Nu even niet vrouw Bleeker.

geeske Moeten we niet oppassen om zomaar in het wilde weg te beschuldigen? Laten we eerst de zondaars onder onszelf zoeken.

tilly Onder onszelf? Hij zegt toch krekt dat ie een kleurtje had.

geeske Jawel maar...

tilly Of niet?

gauke Ja. Volgens mij wel.

rona Ik ben het eens met vrouw Bleeker.

tilly O ja? Nou ik durf mijn hand hier voor iedereen in 't vuur te steken. Of u niet meneer Wiersma?

wiebe Wat? O ja, vanzelf. Honderd procent... Maar maakt u zich geen zorgen vrouw Bleeker. Ik zal er hoogst persoonlijk op toezien dat het recht zal zegevieren.

geeske Gezegend zijn de rechtvaardigen meneer Wiersma. Dank u wel.

Geeske af

Een mistig bospad. Middernacht.

Rona, witte spijkerbroek, wit T-shirt, lichtblauw spijkerjasje, staat links van een bankje in lantarenlicht. Haar fiets staat tegen het bankje aangekwakt, onder de snelbinders een bos bloemen. Ze kijkt op haar mobiele telefoon. In de verte komt, vanaf links, iemand aangelopen. Het is Pavel, donkere spijkerbroek, een strak zwart-wit militaire print T-shirt, zwart jasje en een zwarte cap, waarop met witte letters Puma staat geschreven.

pavel Hej nie.

rona Hoi.

Hij komt lachend op haar af en omhelst haar. Ze maakt zich los.

rona Niet hier!

pavel Wat?

Hij wil haar opnieuw kussen, ze houdt hem tegen en trekt hem de schaduw in.

rona Straks zien ze het.

pavel Wie?

rona Laat maar. Waar was je?

pavel Ah werken, toen dit, toen dat...

rona Kreeg je mijn berichtjes niet? Op dein telefoon.

Hij kijkt op zijn telefoon.

pavel Ah, sorry!

rona Geeft niet. Volgende keer moest alleen even bellen alst ou wat later bent. Anders sta ik hier maar.

pavel Sorry.

Hij streelt haar door het haar. Ze kijken elkaar aan.

pavel Wow. Jij mooi!

rona Slijmbal.

pavel Eerlijk. Jij mooiste vrouw van wereld.

rona Ja hoor.

pavel Eerlijk. Met jouw zachte ogen.

Ze kijkt verlegen naar de grond. Hij pakt haar kin beet en geeft haar een lange tedere kus. Als ze ophouden, is het alsof ze ontwaken uit een trance. Pavel geeft haar een kus op haar voorhoofd.

pavel Kom.

Hij neemt haar mee naar de bank. Ze gaan zitten. Hij pakt haar hand beet, kust deze, ze huivert.

pavel Koud?

Ze schudt van nee. Pavel doet zijn jas uit.

rona Nee, hoeft niet.

Hij slaat zijn jas om haar heen.

pavel Zo.

rona En dei dan?

pavel Ik niet koud, is warm.

Hij ziet de bloemen onder haar snelbinders.

pavel Van wie heb jij die bloemen?

rona Die heb ik won. Met die zangwedstrijd.

pavel Ah ja!

rona Ik ben eerstens geworden.

pavel Niet. Ja? Super!

Hij kust haar.

pavel Gratulatsje!

rona Ik dacht ik word vast laatstens of zo.

pavel Jij?

rona Ik zong vals! Vreselijk.

pavel Niet.

rona Jawel man, vreselijk.

pavel Jij vals? Kan niet.

rona Hoe weet jij dat nou, je was d'r niet eens bij sukkel.

pavel In mijn land, jij was beroemd, jij op televisie, eerlijk.

rona Slijmbal.

pavel Echt.

rona Dat zeg je alleen maar om me naar Polen te lokken.

pavel Tak!

Hij lacht.

rona Oh lul, zie je nou wel! Stomme zak.

Hij lacht nog harder, ze lacht mee.

pavel Kom.

Ze kussen, hij streelt haar gezicht, ze buigt haar hoofd.

pavel Wat is met jou?

rona Ach nee niets... Zullen we hier weg?

pavel Weg?

rona Ja.

pavel Waarom?

rona Samen. Op reis. Gewoon, ver weg.

pavel Woheen?

rona Weet ik veel, Parijs voor mijn part.

Als het maar ver weg is van hier.

pavel Heb jij ruzie met jouw vader en moeder?

rona Nee. Gewoon. Dat lijkt me zo prachtig. Parijs dat is de stad van liefde is dat.

pavel Oké, goed.

rona Ja?

pavel Ja.

rona Echt?!

pavel Waarom niet?

rona Ik meen het hè.

pavel Ja ja.

rona Gaan we dan ook de Eiffeltoren beklimmen?

pavel Eiffeltoren, alles.

Ze slaat haar armen om hem heen.

rona Oeh, waarom ben ik ook zo gek op dei? Blijven we voor altijd bij mekaar? Beloof je dat?

pavel Ja.

rona Ik wil dei nooit meer kwijt. Ik ben stapel op dei.

pavel Ssh.

rona Ik meen het.

Hij wil haar kussen.

rona Dei ook op mij?

pavel Tak.

rona Hoeveel?

pavel Zoveel.

Hij maakt een wijds gebaar naar de hemel.

Ze kust hem.

pavel Jij prezerwatywy?

rona Wat? Nee sorry, het gaat niet. Ik krijg het bloed.

pavel Oké.

rona Sorry.

pavel Niet slim.

rona Zal ik dei anders klaarmaken? Ja?

pavel *quasi onverschillig* Als jij wil.

Ze gaat met haar hand naar zijn gulp. Ritst hem open, glijdt met haar hand naar binnen. Ze tongen. Hij glijdt met zijn hand onder haar trui.

rona Au! Mijn knopjes. Ze doen een beetje zeer.

Hij streelt haar borsten en kust ze.

Einde bospad. Nacht

Honne (55), een lichtblauw smoezelig colbert waarop talloze medailles zijn gespeld, zit op een vissersstoeltje en tuurt naar boven waar in de kruin van een eikenboom een zwerm spreeuwen is neergestreken. Het is een hels kabaal. Zo nu en dan maakt hij aantekeningen in een notitieblokje.

Rona op

rona Ha Honne!

honne Sssh!

Ze loopt naar hem toe.

rona Wat benne dat?

honne Hou dei de harses.

Ze kijkt naar boven.

rona Benne dat skieters?

honne Nee jongen, dat ben engelen benne dat.

rona Oh? Benne dat engelen?

Ze kijken beide omhoog.

rona En wat doen ze daar dan?

honne Vergaderje.

rona Zijn ze aan het vergaderje?

Honne zucht diep.

rona Waarover? Wat zeggen ze dan?

honne Zeg ik dei niet.

rona Ah, waarom niet.

honne Mag niet. Geheim.

rona Is dat geheim?

honne Ja.

rona Rona mag het toch wel weten.

honne Nee. Ssst!

rona Ah toe nou.

honne Nee.

rona Dan niet.

honne Mond houden. Anders jij gevangenis.

rona Oké.

honne Zo.

rona Nou trusten dan maar. Lekker koesen.

Ze loopt weg.

honne Ze hebben dei zien.

Ze draait zich om. Honne wijst naar de boom.

honne Duizend ogen hebben dei zien.

rona Mij?

honne Keer om. Eer dat het te laat.

rona *lacherig* Ik weet niet wast ou...

honne Keer om! Bewandel niet de weg van het boze.

rona Wat mankeert dei, hest dronken of zo?

honne Keer om, voor het te laat!

rona Nou moest ophouden Honne, nou vind ik het niet leuk meer.

honne Keer om! Keer om, rombom rombom.

rona Ophouden!

honne Keer om!

rona Hest me staan te begluren viezerik?

Honne danst klapwiekend om haar heen.

honne Keer om! Keer om! Rombomrombomrombom.

rona Ophouden, rot op!

Gauke, op van links achter. Hij draagt een donkere broek, zwart bomberjack, en donker petje.

honne Keer om, keer om, rombomrombomrombom.

Rona geeft Honne een pets, hij krimpt ineen.

rona Weetste wat ze met dei moesten doen? Ze moesten dei opsluiten en de sleutel wegslijten, smerig beest.

Gauke komt dichterbij.

gauke Hé!

Hij loopt naar ze toe.

gauke Benne d'r problemen?

rona Ach nee. Hij is zat en dan doet 'r wat vervelend maar 't is alweer goed. Of niet Honne?

gauke O ja sterrenkijkertje, waarst ou vervelend?

rona Laat maar juh, 't is alweer goed.

Hij loopt naar Honne, slaat de pet van zijn kop en grijpt 'm vast.

rona Toe, hij het zijn verstand niet. Laat los. Alsjeblieft.

Hij laat hem los.

gauke Hest lok dat zij d'r is, anders had ik dei naar de barrebiesjes trapt.

Hij raapt de pet op en trekt die over de ogen van Honne.

gauke En nou opsodemieteren. Ga maar gauw sterren kieken. Hier hest d'r vast een paar.

Hij schopt 'm onder zijn kont. De sterrenkijker rent kermend af.

rona *half lachend, half gemeend* O, das gemeen.

gauke Ja nou, hij moet 't maar eens leren, met dat gesodemieter.

Laatst viel ie ook al een ander famke lastig... Gaast mee nog wat drinken?

rona Ik moet vroeg op.

gauke Eentje.

rona Andere keer.

gauke Daar hou ik dei aan... Zal ik met dei oplopen?

rona Ik ben op e fiets.

gauke Nou en? Ik smijt 'm zo achter in e bak.

rona Lief van dei maar hoeft niet.

Ze loopt naar haar fiets.

gauke Moest oppassen, d'r loopt nuver volk rond.

rona Joe, doe ik. Nou hoi.

Ze fietst weg in het donker. Gauke kijkt haar na, spuugt op de grond en loopt in tegengestelde richting af.

Achterkamer Tilly. Ochtend.

Links een gedekte ontbijttafel met vier stoelen. Rechts een eikenhouten keuken waar Tilly juist een gebakken eitje van het vuur haalt en op een boterham laat glijden. Ze loopt met het bord naar de tafel.

tilly naar achteren Gauke! Gauke! Van bed afkomen. Het is al half elf!! Komst d'r af?

Ze doet de radio aan en loopt naar de keuken.

nieuwslezer Supermarkten komen in actie tegen pinpas stelerij. D'r komt een streep voor het pinapparaat waarachter de klanten voortaan moeten wachten...Op de Uilensprong is vannacht opnieuw in een boerderij ingebroken. De buurt wordt momenteel geplaagd door inbraken. Het is al de zevende keer deze zomer.

Ze loopt terug naar de ontbijttafel.

nieuwslezer De politie is op zoek naar getuigen die voorafgaand aan de inbraak in de omgeving een verdachte man hebben zien lopen. Het gaat om een... een kalende jongeman van rond de twintig, sportief postuur, met een blanke huidskleur.

Ze gaat zitten. Midden achter verschijnt Geeske met een collectebus in haar hand.

nieuwslezer Hij zou gekleed zijn geweest in een donkerkleurig trainingspak en droeg bovendien een donker petje. Tips kunnen doorgegeven worden via telefoonnummer 0900-8844. Dan het weer.
De bel gaat. Tilly doet de radio uit en loopt naar de deur.

tilly Goedemorgen mevrouw Bleeker!

geeske Goedemorgen.

Gauke op. Hij draagt een zwart baseballpetje, een zwart metal T-shirt met daarop de tekst 'You will scream my name later'.

tilly Kom d'r in!... Moet u een bakje koffie?

geeske Nee nee, ik moet nog van alles doen.

tilly Waarmee kan ik u van dienst zijn?

Gauke gaat aan tafel zitten ziet de tas van Tilly aan de leuning hangen.

geeske We zijn van de kerk een actie begonnen en...

Ze laat de collectebus zien.

tilly Waarvoor is het?

geeske De Kopten in Egypte.

tilly Ja ja.

geeske Door het geweld zijn die al hun bezittingen kwijt.

tilly Och heden. Das niet zo mooi.

Gauke vist Tilly haar portemonnee uit haar tas.

geeske Ze geloven in dezelfde God als wij.

tilly O ja?

geeske Ja, het zijn Christenen.

tilly Gelukkig, ik durfde het niet te vragen.

Ze loopt naar achteren. Gauke stopt snel de portemonnee terug en neemt een hap van zijn boterham. Tilly aait hem over zijn hoofd, pakt haar tas en loopt terug naar de deur.

tilly Eens zien. Hoeveel deden ze hiernaast?

Ze pakt haar portemonnee. Geeske laat de lijst zien.

geeske Bovenaan staat wat iedereen gegeven heeft.

Maar daar hoeft u zich niet aan te houden hoor. U geeft wat u kunt missen.

tilly Heeft u terug van tien?

geeske Even zien hoor.

Beide zoeken in hun beurs.

tilly Sorry. Ik dacht dat ik nog een tientje had. Dan moet het maar zo.

Ze geeft wat kleingeld.

tilly Twee, meer he'k niet.

geeske Dank u wel. Als iedereen zo gul als u was.

tilly Het is om de kinderen. Die arme stumpers. Die kunnen d'r niks aan doen.

geeske Het zal goed besteed worden, dat beloof ik u.

tilly Mooi zo.

geeske Als u wilt kan ik u op de hoogte houden. Dan stuur ik u de kerkbode.

tilly Nee dat hoeft niet. Ik vertrouw het wel... Nog feliciteert trouwens met uw tweede plak.

geeske Dank u.

tilly Ik wist niet dat u zo mooi kon orgelspelen. De kerk zal wel blij met u wezen. Maar wat vreselijk dat het weer zo moest aflopen. Met die dieverij.

geeske Ach vreselijk. We worden zwaar op de proef gesteld.

tilly Hewwe jo nog wat hoort?

geeske Nee.

tilly Ik hoorde nou krekt op de radio dat ze opnieuw hebben toeslagen.

geeske Nu krekt?

tilly Op de Uilesprong.

geeske Ach.

tilly Ik begin nou toch wel een beetje benauwd te worden. Het komt wel heel erg dichtbij. Gelukkig heb ik Gauke. Hoe is dat voor u?! U staat er nu ook helemaal alleen voor.

geeske Ik ben niet zo snel bang hoor.

tilly Nee? Ook niet in dat grote lege huis nu?

geeske Bij mij valt niks te halen.

tilly Maar dat weten zij niet. Ze snijden je voor niks de strot door . Ik zou de boel maar goed toe doen. Ook overdags.

geeske Doe ik ook.

tilly En niemand zo maar binnenlaten. Ze kijken speciaal op oudjes.

geeske Maakt u zich geen zorgen.

tilly Als u wat verdachts ziet, is meteen 112 bellen! Denk d'r om.

geeske Zal ik doen. Dank voor al uw goede adviezen.

Geeske af, Tilly loopt naar de keuken.

tilly Moest ou niet naar een afspraak?

gauke Ik?

tilly Jij had toch sollicitatie?

gauke Ze hebben afbelt.

tilly Nee! Wat zonde.

Ze gaat tegenover hem zitten.

gauke Het was toch al een kutbaantje.

tilly Ik vond het juist zo goed passen bij dei. Een beetje technisch, met mensen omgaan.

Gauke haalt zijn schouders op.

gauke Komt nog wel eens wat.

tilly De super is dat niet wat?

gauke Als vakkenvuller zeker.

tilly Nou en? Hest tenminste wat geld omhanden.

gauke Ik verzin zelf wel wat ma.

tilly Prima, ik bemoei me d'r niet mee.

korte stilte

tilly Waar wast ou vannacht? Ik heb dei niet eens thuis horen komen.

gauke Bij Tjebbe.

tilly O?

gauke En daarna was ik in 't Roefke.

tilly Wat noflik.

gauke Mm.

tilly Met wie?

gauke Met een paar maten nou goed.

tilly Toch niet met die jongen van Atsma.

gauke Nee.

tilly Dat vind ik toch zo'n snuiter. Het zou me niks verbazen als die...

gauke Nee zeg ik toch.

stilte

Ze overweegt haar vraag.

tilly Er het vannacht weer dieverij weest.

gauke O. Waar?

tilly Het was op de radio. De Uilesprong.

gauke Klootzakken.

tilly Ze zeggen dat het iemand van in de twintig is. Een blanke jongen

gauke Wie zegt dat?

tilly De politie. Het was toch een zwartje?

gauke Dat dacht ik ook.

tilly Vreemd.

gauke Ik heb 'm ook niet goed zien hoor, het was donker en hij had zo'n bivakmuts op.

tilly Bivakmuts? Op de radio zeiden ze dat hij een petje droeg.

gauke Dat zou ook heel goed kunnen.

tilly Je had 'm toch zien?

gauke Ja in een flits... Het zal wel weer zo'n Oostblokker weest hewwe. Uit dat polenhotel weetst ou wel? Die hadden laatst ook de koperen bliksemafleider van de kerk stolen. En dan verpatsen ze dat in eigen land. Roversvolk is 't.

tilly Zie mij eens aan Gauke. Hest d'r toch niks mee van doen?

gauke ...Waarmee?

Ze kijkt hem aan.

gauke Wat bedoelst ou?

Hij lacht.

tilly Als 't in de stront zitst moest 't nou zeggen, hest nou nog de kans.

gauke Doe even normaal juh!

tilly Ik beloof dei dat ik niet boos zal worden. Aste maar eerlijk benst.

gauke Deugst ou wel goed in dein kop?...

Jesus fokking Christ! Dast ou dit zegt!

Mijn bloedeigen mem, godverdomme.

Denk na, ik ga toch niet bij mij in de buurt inbreken? Nou? Denk na in dein kop. Ik ben d'r mee gestopt. Hoe vaak moet ik dat nog aan dein verstand brengen? Een keertje, een keertje in mijn hele leven en ik kan nooit meer goed doen. Godverdomme. Wat stel jij mij dik teleur.

tilly Sorry.

gauke Fucking unbelievable, mijn bloedeigen mem.

tilly Sorry, ik had het niet mogen zeggen.

gauke Tuurlijk magst het wel zeggen, maar dast ou het in dein kop haalt! Dat vind ik pas erg. Dast ou alleen al op 't idee bent gekomen. Wat zegt dat hoest over mij denkt? Ik ben dein bloed godverdomme, moest mij ook een keertje vertrouwen.

Hij staat op, loopt naar de kapstok en trekt zijn camouflage jas aan.

tilly Waar zalst heen?

gauke Het arbeidskantoor, wat anders.

tilly Lieverd wacht nou, het spijt me. Ik maak me zo'n zorgen over dei.

gauke Ja, daar moest een keertje met ophouden. Ik red me heus wel.

Hij wil weglopen, bedenkt zich.

gauke Het mem toevallig oek wat geld voor mij?

tilly Alweer?

gauke Ik moet toch benzine? Wilst me nou aan 't werk hebben of niet?

Ze pakt haar portemonnee.

tilly Ik had toch nog een tientje? Ik weet zeker dat ik nog een tientje had.

gauke Moest mij niet aanzien.

Ze geeft hem een briefje van twintig.

gauke Krijgst het morgen weerom.

Hij loopt weg.

gauke En anders deze week.

Gauke af. Ze loopt terug naar de tafel en begint met afruimen.

Tuin Geeske. Ochtend.

Een rood bakstenen boerderijtje met rieten dak. Een betonnen bruggetje over een drooggevallen greppel leidt naar de grastuin die in enigszins verwilderde staat verkeert. Pavel is het slot van de deur aan het repareren. Op de grond staat een gereedschapskist. Geeske staat naast hem toe te kijken.

geeske Gaat het?

pavel Geen probleem mevrouw.

geeske Als je gereedschap nodig hebt, hoor ik het wel.

Ik vind het eerlijk gezegd bespottelijk, alsof dit ze zal tegenhouden maar ja de verzekering wil het. Dan kun je praten als brugman daar doe je niets tegen.

pavel Is beter als jij maken.

geeske Wat valt er bij mij nou te halen?

pavel Jouw oorbellen?

geeske Deze? Hoeveel denk je dat die hebben gekost? Zeven euro vijftig in de Afrika winkel! Ja, het enige dat wat waard is is misschien mijn pinpasje. Maar die draag ik altijd bij me.

pavel Ook als jij slaapt?

Geeske weet even niet wat en of ze iets moet zeggen.

geeske Dan berg ik hem op.

pavel Waar?

geeske Op een geheime plek. Op de koelkast in de fruitmand.

Pavel schudt zijn hoofd.

pavel Jij beter onder jouw kussen bewaren.

En jij neemt hond.

geeske Een hond, nee daar begin ik op mijn leeftijd niet meer aan.

...Als je aasten klaar bent mag je de aren van de lavendel wel even snoeien. Die benne toch uitgebloeid. De lavendel.

pavel Deze?

Hij wijst naar de roos die naast de deur staan.

geeske Maar niet te diep anders gaan ze dood. Nee, dat is geen lavendel, dat is een roos! Je kent het verschil tussen een roos en lavendel toch wel?!

pavel Tuurlik.

geeske Ik dacht dat je zei dat je tuinman was. Dit zijn Gallica's.

pavel Ja precies, Gallica.

geeske Die heeft mijn man hier nog geplant. Ze ruiken heerlijk.

Moet je maar ruiken.

pavel Jouw man?

Pavel ruikt.

geeske Ze hebben nog nooit zo mooi gebloeid als dit jaar. Hij is twee jaar geleden gegaan. Gestorven.

pavel O. Ik is sorry mevrouw.

geeske Nee hindert niet. Hij was heel ziek. Dan komt de dood als een verlossing...

Maar goed, ik zal je langer ophouden. Als je iets nodig hebt zeg je het maar.

pavel Hoelang hij jouw man?

geeske Vijfenveertig jaar.

pavel Zo lang? Wow!

geeske En geen seconde spijt van gehad.

Oké, er waren wel momenten dat ik hem heb vervloekt, hij kon een verschrikkelijke stijfkop zijn. Dan liet ik hem maar betijen, dan draaide ie vanzelf bij. Nee het was een heerlijke tijd.

pavel Jij kinderen?

geeske Nee. Maar ik heb kinderen nooit als mijn levensvervulling gezien. Niet dat ik niet van ze hou, ik ben dol op ze, maar ik ben ontzettend gelukkig geweest zonder. Nog steeds. We moeten onze zegeningen tellen. Alles heeft een reden. Deze roos bijvoorbeeld, die ruikt niet maar omdat het zo hoort, nee die ruikt zo omdat ie bijen en vlinders wil lokken. Alles heeft een reden. En nou hou ik op anders denk je nog dat ik gek ben.

Geeske af, Wiebe op

Hij loopt naar de brievenbus en kijkt argwanend vanuit zijn aangrenzend tuintje toe.

wiebe Hallo.

Pavel hoort het niet.

wiebe Goeie dag!

Pavel kijkt over zijn schouder, groet hem en hervat zijn werkzaamheden.

wiebe Wie bent u?... Wat moet u daar, hallo?!

Pavel draait zich verbaasd om en knikt nogmaals.

wiebe Wat moet u daar?

Pavel loopt op Wiebe af, die voorzichtig een stapje achteruit doet.

pavel Goeden middag meneer.

wiebe Kan ik u ergens mee helpen? Wie zoekt u? Mevrouw Bleeker woont daar.

pavel Ja? Vrouw Bleeker.

korte stilte

wiebe Bent u op zoek naar haar?

pavel Ik?

Pavel doet een stap naar voren. Wiebe doet een stap naar achteren, voelt in zijn broekzak naar zijn telefoon.

wiebe Ze kunnen ieder moment hier zijn.

De politie. Ze benne al onderweg.

pavel Politie?

wiebe Ik heb ze gebeld. Ze komen er aan.

Ze kijken elkaar even aan. Dan komt Geeske om de hoek vandaan.

geeske Pavel, ik ga even boodschappen halen. Sluit jij de boel zo even af?

pavel Ik?

geeske O dag buurman.

pavel Maar hoe kom jij erin mevrouw? Is nieuwe slot.

geeske Wat? O ja, wat stom van me, eeh.

pavel Hier.

Hij geeft haar een nieuwe sleutel.

wiebe Ik wil de boel ook wel in de gaten houden hoor.

geeske Nee zo gaat het prima. Dank je. Je bent een engel Pavel, als ik jou toch niet had.

Geeske af. Pavel loopt terug naar de deur. Wiebe volgt hem.

wiebe Dus jullie kenden mekaar al. Ja nee, dat meende ik al.

Pavel gaat door met zijn werk.

wiebe Benst een slot aan het maken, nu zie ik het! Zo... Ik zal me even voorstellen trouwens, ik heet Wiebe.

pavel Wiepe.

wiebe Ik ben van hiernaast. Wie-buh.

pavel Buh.

wiebe Precies, met de buh van BeeHaa.

pavel BeeHaa?

wiebe En dein? Wat is dein naam?

pavel Ik noem Pavel Smolarek.

wiebe Pa-vel...

pavel Smolarek.

wiebe Ja ja. Goh. Ist dat Roemenisch?

pavel Pools.

wiebe O is dat Polska!

pavel Tak.

wiebe Dus you are from Polen. Sjongejonge, zat ik toch mooi in de goede richting.

Toen ik dei zag dacht ik meteen dat kon wel eens zo'n Oostblokker wezen. In Poland no work zeker, no money money, of wel?

Wiebe laat zijn blik over Pavel glijden.

pavel Jawel

wiebe O ja?

pavel Maar hier veel meer betalen.

wiebe O zo.

pavel Ik hier drie keer meer als daar bekommen.

wiebe Zoveel? Ja, nee, dan snap ik het,

dan zou ik d'r ook over prakkeseren.

Ander benst een dief van dein eigen portemonee.

pavel Dief?

wiebe Iemand die steelt.

pavel Ik geen dief meneer.

wiebe Vanzelf niet.

pavel Ik maak alles eerlijk.

wiebe Tuurlijk. Dat zag ik meteen. Toen ik dei zag, dacht ik meteen

dat is een betrouwbare kerel... Dus doest niks onder de tafel?

pavel Sorry?

wiebe Handje contantje. Van je flapperdeflap?

pavel Ik niet verstaan.

wiebe Dat je niet, je weet wel, geen belasting betaalt.

pavel Ah jij menen zwart!

wiebe Sssh!

pavel Het spijt mij meneer. Dat kan ik niet maken. Sorry.

wiebe Niet?

pavel Is niet goed. Mag niet.

wiebe Van wie niet?

pavel Die wet.

wiebe Ja de wet ja. Maar wat 't hart niet weet en 't oog niet ziet, hest geen last van... Benst een beetje handig? Doest nog meer as slotsjes maken?

Doest ook stucwerk en van die dingen?

pavel Ik maak alles. Stuken, behangen, spachtelputz, wat jij maar willen.

wiebe Hest wel eens een badkamer daan?

pavel Badeskamer?

wiebe Ja?

pavel Geen probleem. Ik zo voor u maken. Jij nieuwe badeskamer?

wiebe Och ik zit d'r wel eens wat over te prakkezeren, met van die grijze natuurstenen weetst ou wel.

pavel Mmm.

wiebe Die ze ook in sauna state hebben.

pavel Ah die.

wiebe Skitterend vind ik dat.

pavel Ik precies weet wat jij -

wiebe Ja?

pavel Wanneer ik zal komen?

wiebe Ja mooie jongen benst ou. Quanto kost me dat grapje?

pavel Is gratis.

wiebe Ja ja.

pavel Ik eerst bij jou kijken, wat is nodig, wat wil jij maken. Kost jou niks. Alleen kijken. Dan ik prijs maken.

wiebe Oke. Maar niks tegen haar zeggen hoor, niks tegen vrouw Bleker. Die morst praatjes as water.

pavel Nee, ik niks zeggen. Ik verzweer het u.

wiebe Mooi. Kom maar achterom, dat niemand je ziet.

Geeske komt aangelopen, Wiebe ziet haar.

wiebe Maar eeh, dan zal ik jou niet langer van het werk houden.

Wiebe houdt de krant omhoog.

wiebe Eens zien wat ze nu weer over me hebben geschreven.

Geeske links achter af

wiebe Alst ou ooit in e nesten komt jonkje moest mijn naam noemen. Wiebe van Plaatselijk Belang. Dan komt alles op zijn pootjes terecht.

Wiebe af

Supermarkt. Namiddag.

Rona zit op de wc en bestudeert een wit strookje papier. Ze pakt een kartonnendoosje naast haar, herleest de achterkant en vergelijkt het strookje met de gebruiksaanwijzing. Tilly verschijnt met haar boodschappenkar bij de kassa.

tilly Goeiemidje.

Hallo?

Rona frommelt het strookje en de verpakking in haar schort en trekt door.

Rona op

tilly Daar was je. Ik maakte me al zorgen.

rona Ik was achter.

Ze gaat zitten en begint de boodschappen te scannen.

tilly Kind wat mankeert dei, ziet zo wit als soep. Benst toch net siek? Of hest te diep in 't glaaske zien? Nee toch.

Rona schudt haar hoofd.

Geeske op met boodschappenkarretje.

tilly Wat kanst ou zingen, ongelofelijk zo prachtig. Konst wel musicalster worden, jawis! Hest al verkering?

rona Nee.

tilly Mijn Gauke ook niet. Die is zo bleu.

Als de vrouwlui eens wisten wat voor zachte jongen daar achter schuilgaat. Een gouden hart... Hier, moest dizze niet vergeten.

Ze geeft een reep chocolade aan. Wiebe komt van linksachter op met een winkelmandje. Zodra hij Tilly ziet treuzelt hij om naar de kassa te gaan. Geeske sluit met haar winkelwagen aan.

geeske Goiedag.

tilly Ha goeie vrouw Bleeker. Is 't nog wat lukt met de Kopten?

geeske O ja hoor. De mensen zijn zo vrijgevig. Ik heb al meer dan vijftig euro opgehaald.

tilly Zo, dat had ik niet dacht. Maar gauw naar de bank brengen... Ik weet trouwens ook bij wie ze ingebroken hebben. Bij de Atsma's.

geeske Ach. Bij die lieve oude mensjes?

tilly Ik hoorde het van Sjoerd. Alles hebben ze metrooft. De nieuwe cd installatie, de televisie, de rollator, hun spaargeld.

geeske Rollator?

tilly Alles ben ze kwijt.

geeske Wat sneu.

tilly Tot en met de onderbroeken van vrouw Atsma aan toe.

rona Gadver!

tilly Ja echt. Viezerikken. In wat voor tijd leven wij? Wiebe, moest eens hierkomen.

Wiebe loopt naar de kassa.

wiebe Goiedag, wat een gezelligheid!

tilly Ze hewwen de Atsma's beroofd.

wiebe Ja, dat heb ik ook hoort. Maar de politie zit 'm op e nek. Ze hebben 'm bijna te pakken.

tilly Mijn Gauke zegt dat ie uit 't Polenhotel komt.

wiebe Dat weet ik niet.

tilly Die hebben ook al het koper uit kerk gestolen.

geeske Niks hoor. We weten helemaal nog niet wie dat waren.

tilly Ik zou maar eens in dat hotel gaan kijken. Asociaal tuig is het.

Dikke bierbuiken, van dat vette haar.

geeske Ik heb altijd geleerd om mensen op hun gedrag te beoordelen en niet op hoe ze er uitzien.

tilly Dat doe ik toch. Als u wist wat ze daar allemaal uitspoken. Een grote hoerenbende is het daar.

rona Nietes.

Ze kijken even allemaal naar Rona.

rona Als ze hier zijn doen ze heel netjes.

tilly Ja vanzelf.

geeske We moeten oppassen de schuld zo maar bij iedereen neer te leggen.

wiebe Dat vind ik toch eigenlijk ook wel een beetje.

tilly Nou moet u eens heel goed luisteren vrouw Bleker, dat u nooit kinderen hebt mogen krijgen, moet u niet op mij afreageren. Daar moet u die God van u maar eens op aanspreken. Maar mijn Gauke is een goeie jongen! Daar durf ik mijn hand voor in het vuur te steken.

wiebe Dames dames, moet dat nou zo?

Laten we alsjeblieft fatsoenlijk blijven.

rona Achttien euro vijftachtig.

Ze betaalt, propt de boodschappen in haar tas en loopt af.

wiebe Sjongejonge, wat die mankeert.

rona Rotwijn. Het zou me niks verbazen als d'r eigen zoon het heeft
daan.

geeske Nee, dat moet je niet zeggen.

rona Ja nou.

Ze scant een boodschap.

wiebe Oordeelt niet opdat gij niet veroordeelt zult worden.

geeske Zo is het meneer Wiebe.

wiebe Ik ben ook met de bijbel opgevoed hoor. De tien geboden is
mij met de paplepel ingegoten. En daar hou ik mij aan. Ook in de
politiek!

geeske Dat is goed om te horen meneer Wiebe, zagen we u ook
maar eens wat meer in de kerk.

wiebe Ja nee, dat staat bovenaan mijn prioriteitenlijstje.

rona Twee vijfennegentig alstublieft.

geeske Waren die niet in de aanbieding?

rona De aardappelen?

Geeske kijkt haar vol vriendelijkheid aan.

Rona pakt de aardappelen en scant ze opnieuw.

geeske Zie. Toch weer een extra dag eten voor de Kopten.

Ze loopt af. Wiebe zet zijn fles wodka op de band.

wiebe Wat een in en in goed mens.

rona Ja.

wiebe Ja ik zie dei al denken wat moet ie toch met die wodka.

rona O eeh...

wiebe Het zit zo, ik ben namelijk kersen aan het inmaken.

rona Moet dat niet met Brandewijn?

wiebe Wat? Ja nee, dit is een Russisch recept. Ik zag dat laatst op televisie en dat leek me toen zo lekker toe.

rona Eenentwintig vijfennegentig.

Woonkamer Wiebe. Namiddag.

Een salontafel een stoel en een bank. Op een betegelde salontafel staan een schaalje met borrelnootjes, een fles wodka met twee borrelglazen en een brandend waxinelichtje in een glas. Ergens loopt een kip vrij rond. Wiebe kijkt door het raam. De bel gaat. Hij snelt naar de deur en doet open.

wiebe Kom d'r in jongen, kom binnen...

Pavel stapt naar binnen. Wiebe kijkt vlug om zich heen en sluit de deur.

wiebe Ik dacht dat je achterom zou kommen.

pavel Ah sorry.

wiebe Geeft niet, kom verder.

pavel Niet Badeskamer zien?

wiebe Nee, aasten, it's now relaxing time.

Of zit je op hete kolen? Are you on hot coles? Nou dan, kom verder.
Hij legt zijn hand op zijn schouder.

wiebe Och jongen je benst helendal nat. Wilst dei niet liever eerst opfrissen? Ik heb wel een douche, wilst dei even douchen? Shower yes?

pavel Nee, veel dank mijnheer.

wiebe Kanst wel een skoon hemd van mij aankrijgen. Ik weet alleen niet of het dei past.

pavel Ik maak thuis douchen.

wiebe Prima, zelf maar weten. Sit down!

Ga daar maar zitten.

Pavel gaat zitten. Wiebe schenkt hem in.

wiebe Polish wodka. Speciaal for you.

pavel Danke.

wiebe Is dat het goede merk?

Pavel leest het etiket.

pavel Die beste mijnheer. Beter kan niet.

wiebe Ja je kan veel van meneer Wiebe zeggen maar hij heeft wel smaak.

Hij knipoogt en gaat vlak naast Pavel hem zitten.

wiebe Zo. Hè hè.

Hij reikt hem het glas. Ze toosten.

wiebe Tsjoch!

pavel Nastrovje.

wiebe Tsjoch zeggen we hier.

pavel Tsoch?

wiebe Op de lever.

Hij slaat hem in een teug achterover. Pavel doet hem na.

wiebe Zo! Jij lust d'r ook pap van. Lekker?

pavel Mm.

wiebe Nog eentje?

pavel Nee, dank u.

wiebe Eentje. Omdast ou zo'n geschikte kerel bent.

Hij schenkt hem opnieuw in.

wiebe Leuk dast d'r bent. Nice. Really.

Wiebe pakt zijn sigaretten biedt Pavel er een aan, die beleefd bedankt.

wiebe Gelijk hest. As ze mij aasten de kist inhijzen komt d'r rook uit mijn oren. Serieus.

Hij steekt zijn sigaret op, slaat zijn benen over elkaar en bestudeert Pavel.

wiebe Zo...

Hij blaast een pluim rook richting Pavel.

wiebe Het spijt me dat ik dit zeg maar wat heb jij een prachtig blauwe ogen Pavel, zulke mooie ogen hew ik van mijn hele leven nog nooit zien. Beautiful.

pavel Dank.

wiebe Of vind je dat raar dat ik dat zeg?

Pavel zwijgt, lacht wat verlegen.

wiebe Nou het misstaat je niet. Hest genoeg aandacht van de vrouwlui zeker. Als bees on the honeypot, of niet?

Pavel weet niet zo goed wat hij daar op moet antwoorden.

wiebe Of hest nog geen famke? Nee? Ah juh, kent skelen, d'r benne meer vrouwen als kerken. Eerst wat frunniken en spelen toch? Misschien komst d'r wel achter dast vrouwlui helendal niet leuk vind. Kan ook nog. Zo vreemd is dat niet.

Wiebe tipt wat as in de asbak waarbij hij Pavel zijdelings aankijkt.

wiebe You like woman?

pavel Ja?

wiebe Nee gewoon zo maar even. Leuk om je te leren kennen. Echt.

Het zal vast niet altijd even makkelijk voor dei hier wezen of wel?

pavel Sorry?

wiebe Nou gewoon zo op dein eentje. Lonely. Of niet?

Pavel haalt zijn schouders op.

pavel Ik heb vrienden.

wiebe O dust ou bent hier niet helendal allenig. Dat dacht ik even.

En die kameraden benne dat ook allemaal Polen? Of zitte daar ook andere smaken tussen.

pavel Tien Polish en drie Roemenisch.

wiebe Zo! Dus die zitten d'r ook, Roemenen, ja ja. Gezellig hoor.

pavel Heel gezellig. Wij elke avond barbeque maken.

wiebe Goh. Enig zeg.

pavel Jij keertje meekomen.

wiebe Lijkt me enig lijkt me dat.

Hij neemt een flinke haal van zijn sigaret en kijkt schalks naar Pavel.

pavel Wanneer jij wil komen?

wiebe O eeh...

pavel Morgen?

wiebe Dan moet ik eerst even in mijn agenda kijken. Dat laat ik dei wel weten, goed?

pavel Wat jij wil.

wiebe Wat zitten wij hier toch noflik met mekaar te keuvelen, heerlijk is dat... Moest het dei maar niet teveel aantrekken hoor, van wat de mensen hier allemaal zeggen.

pavel Sorry?

wiebe Over uitlanders en zo. Die benne hier zo bekrompen.

pavel O?

wiebe Dat bedoelen ze niet verkeerd, dat komt omdat ze d'r niet bekend mee zijn. Kijk als zij dei zien lopen denken ze meteen dat is een uitlander die komt hier niet voor niets, die komt ons geld afpakken is het niet goedschiks dan wel kwaadschiks, terwijl ik, ik zie dei as mens als het ware, as een kerel van vlees en bloed, die wat van zijn toekomst wil maken, of niet?

pavel Eeh.

wiebe Wie kan dat hier nog? Nou? Met zijn klauwen wat maken? You make things toch. Ambacht. Dat hebben we hier allemaal verloren. Wegwerpsamenleving, bah. En maar zeuren dat de Polen al ons werk inpikken. Ze kunnen me wat. Dan hadden ze maar een betere opleiding moeten volgen. Niemand die hier nog eens een radio kan repareren. Of een wasmachine. Ik overdrijf niet hoor, echt niet. Dan komen ze eerst voorrijden dan kost je dat je hele hebben en houwen en als het puntje dan bij het paaltje komt dan sta je met lege handen, kun je de hele boel wegsodemieten. Moet je een nieuwe van ze kopen. Ja echt. Daar kan ik me vreselijk over opwinden. Weggegooid geld. Want wij hebben de wederopbouw nog meemaakt, you see, wij weten wat het is om hard te werken.

pavel Mm... Zal ik nu jouw bad kijken?

Ja?

wiebe Wat? O ja. Soms draaf ik een beetje door. Dat komt ik zit een beetje in de politiek. Plaatselijk Belang: sociaal en rechtvaardig. En binnenkort benne d'r verkiezingen, elections, en dan kan ik wethouder worden. Dan ben ik zo'n beetje the boss van dit al. Niet dat het me daarom gaat hoor. Ik zeg altijd I do it for the people, anders niet.

pavel Jij baas hier?

wiebe Zo'n beetje. Daarom zei ik, als d'r wat is moest bij mij kommen, Wiebe lost alles op.

Hij neemt een slokje van zijn wodka, veegt zijn mondhoekjes schoon en staat op.

wiebe Nou kom, een beetje aweseren, we hewwe niet de hele dag tijd. Of wilt mee eten, mag ook wel.

pavel Nee nee, ik...

wiebe Houst van stimpstamp? Zeker weten? Rare snuiter benst... Nou kom mee dan.

Wiebe loopt rechts. Pavel staat op en volgt hem.

wiebe Ik beloof niks hè. Alleen voor een heel mooi zacht prijsje. Misschien dan.

beiden af

Dorpshuis. Avond.

Achter een lange tafel zitten een woordvoerder en een politiecommissaris in uniform. Op tafel een karaf water met twee glazen. Wiebe, Tilly en Rona zitten tussen het publiek. Publiekslicht aan.

woordvoerder Dames en heren, mag ik uw aandacht voor Gerrie van de Schoot van de politie.

gerrie Welkom. De politie heeft uw hulp nodig bij het volgende. In de nacht van maandag op dinsdag is er aan de Koefenne, op nummer 12, een inbraak geweest. Er zijn tot nu toe geen braaksporen gevonden. Toch heeft een getuige die nacht iemand zien lopen die zich verdacht in de buurt van de Koefenne ophield. De man droeg een zwarte trainingsbroek, een zwart lederen jack, met opvallend witte sportschoenen. Hij had een plastic tas bij zich. En hij had een zwart petje op. Een zogenaamde baseballpet. De politie wil graag in contact komen met mensen die deze man hebben gezien of zichzelf in het signalement herkennen. U mag dat ook anoniem doen. Verder raadt de politie iedereen aan de deuren goed op slot te doen en geen bankjes of andere grote objecten in de tuin te laten staan waarmee inbrekers hun voordeel kunnen doen. Een schriklicht wordt ook aangeraden.

tilly *tegen iemand naast haar* Een skriklicht. Alsof dat wat uitmaakt.

gerrie Tactische rechercheurs doen momenteel buurtonderzoek en we wachten rustig de resultaten af. Daar wou ik het voor nu graag bij laten.

woordvoerder Dan is er nu de mogelijkheid om vragen te stellen...
Ja.

journalist Het Uilenbord hier. Het gerucht gaat dat de daders in Oosteuropese hoek moeten worden gezocht. Kunt u daar iets meer over zeggen?

De woordvoerder kijkt naar de politiecommissaris.

gerrie Vooralsnog is er geen enkele aanleiding aan te nemen dat de dader in die richting gezocht moet worden.

tilly Niet?

Wiebe gaat staan.

woordvoerder Meneer.

wiebe Mijn naam is Wiebe Wiersma van Belang.

hoofdcommissaris Ja?

wiebe En ik vind dat het zo niet langer kan. Het water staat ons aan de lippen. Wij staan met de rug tegen de muur. Vroeger kon je hier gewoon de deur openlaten, dan liep je zo bij mekaar naar binnen maar...

hoofdcommissaris Die tijd is allang voorbij mijnheer Wiersma.

wiebe Precies. Maar moeten we daar dan zomaar mee genoegen nemen? Dat kinderen niet eens meer over fatsoenlijk over straat kunnen, en ouders 's nachts niet durven te slapen? Vindt u dat

normaal? Ik niet. D'r moet nu echt wat beuren! Anders beuren d'r onvallen en nemen de mensen het heft in eigen handen. En wie ben ik dan nog om dan te zeggen dat ze ongelijk hebben.

tilly U moet in dat Polenhotel kijken, wat u dan ziet! Daar lusten de honden geen brood van. Ze hebben hier ook al eerder gestolen.

rona Niet waar, ze liegt!

tilly Het is tuig!

rona Dat waren Bulgaren!

tilly Eerst vissen ze onze vijvers leeg. Dan rijden ze ladderzat op onze wegen. En daarna stelen ze onze auto's en verpatsen die in Polen. Het is godgeklaagd.

hoofdcommissaris *tegen Rona* Maakt u zich geen zorgen mevrouw. Iedere beschuldiging moet gestaafd worden met feiten. En op valse getuigenissen staat vijf jaar opsluiting, minimaal. *tegen het publiek* Dus weet waar u aan begint.

Ze knikt met haar vriendelijkste glimlach naar de toeschouwers, neemt een slokje water, staat op en wandelt weg.

tilly *tegen het publiek* Dit kan toch niet?

Weet jij nou wat ze gaan doen? Wiebe?

wiebe Ja , ik eeh...

tilly Waarom gaan ze niet bij dat Polenhotel kijken?

wiebe Tja.

tilly Of mag dat niet zeggen omdat het vreemden benne.

geeske Laten we het onderzoek asjeblijft aan de politie overlaten.

wiebe Ja, dat vind ik eigenlijk ook wel een beetje.

tilly Jullie zijn allemaal ziende blind!

De Polen hebben het daan. Er komt een tijd waarop jullie allemaal zeggen dat ik gelijk had. En dan hoop ik maar voor jullie dat het nog niet te laat is.

Tilly af

Nacht. Dorpsplein.

De maan gaat schuil achter een wolk.

honne Woehoe woehoeeee.

Zodra de maan even achter de wolken vandaan komt, schijnt ze op Honne die met zijn handen in zijn nek, voorovergebogen op en neer schommelt.

honne Woehoe woehoeeee.

Wanneer hij ons ziet, houdt hij abrupt met huilen.

honne Ze benne d'r. Goudduivels. Hier jij metkomen. De pliesie! We moeten de pliesie belje! *in paniek* Bloed! Tétuu tétuu, tétuu tétuu.

Hij draait met zijn hand boven zijn hoofd als een sirene, terwijl hij rondjes over het podium loopt.

honne Tétuu tétuu, tétuu tétuu. Tétuu tétuu, tétuu tétuu.

Hij verdwijnt in het donker.

Nacht. Een fietspad door weilanden.

Volle maan. De hemel is opengetrokken.

Rona zit ineengedoken op de rugleuning van een bankje met haar capuchon over zich heen getrokken. Ze kijkt op haar telefoonscherm en merkt niet hoe iemand naderbij komt.

Halverwege, in het donker, blijft de persoon staan. We zien alleen een vonkje van een sigaret. Rona kijkt op, ontdekt dat er iemand naar haar kijkt. Ze schrikt, bergt haar telefoon op.

rona Hallo?

De persoon beweegt niet.

rona Pavel?

De persoon loopt op haar af. Gauke stapt uit het donker. Hij draagt een zwarte trainingsbroek met donkere sneakers en een donker bomberjasje. Hij verbergt de plastic tas waaruit een gedeelte van een breekijzer steekt.

rona Gauke! Bistou het! Godvergemie.

Ik skrik me dood.

gauke Wat doest ou hier?

rona Och, ik was zomaar wat aan de wandel.

gauke Zo laat nog?

rona Waarom niet? Dan is het lekker rustig.

gauke Ja, rustig is het wel... Wie is Pavel einlijks?

rona Wie?

gauke Pavel.

rona Och zomaar, een jongen.

gauke Iemand van dat Polenhotel?

rona Neuh, die kenst niet. Iemand van de fitness.

gauke O zo.

rona Ja... En dei?

gauke Wat?

rona Wat doet ou hier?

gauke Ik was op huis aan. Ik was bij Tjebbe.

Hij ziet haar kijken naar zijn tas.

gauke We hebben wat aan zijn crossmotor sleutelt.

Stilte. Gauke blijft tergend lang staan.

gauke Zal ik met dei oplopen?

rona Neuh hoeft niet.

stilte

gauke Hé, als 't ou genoeg hast, d'r draait een hele goeie film in stad.

rona Ik zal d'r over denken.

gauke Houst e van actie?

rona Jawel.

Ze kijkt naar de grond.

gauke Mooi. Dan hoor ik het nog wel.

Ze knikt. Gauke loopt weg, kijkt nog een keer achterom voordat hij in het donker verdwijnt. Wanneer hij verdwenen kijkt Rona op haar telefoon. Pavel op van links.

pavel Hej nie

rona Sssh!

Pavel omhelst haar.

pavel Drogi. Mmm, jij ruikt lekker.

rona Heeft ie je gezien?

pavel Wie?

rona Die jongen.

pavel Wat voor jong?

rona Benst 'm niet tegengekomen? Laat maar. Een jongen.

pavel Maakte hij jou problemen?

rona Nee.

pavel Anders ik hem koud maken, zo.

Hij maakt een snijbeweging over zijn keel.

rona Doe niet zo stom! Laat nou maar zei ik toch.

pavel Wat is?

rona Niets.

pavel Jawel. Ik kan zien. Jouw ogen treurig.

Hij pakt haar hand.

pavel Kochani.

Hij neemt haar in zijn armen.

rona O Pavel.

Ze snikt.

pavel Wat? Waarom huil jij?

rona Ik krijg het bloed niet.

pavel Bloed?

rona Ik ben over tijd. Ik heb vanmorgen een test daan. Hest me een kleine geschopt.

Ik ben zwanger.

korte stilte

pavel Ik... ik niet verstaan.

rona Ik krijg een kindje.

pavel ...Jij baby?

rona Ja!

pavel Onmogelik. Wij prezerwatywa!

rona Ja dat weet ik! Misschien was ie lek.

korte stilte

pavel Ben jij zeker dat het mijn is?

rona Wat?!

Ze kijkt hem aan? Hij kijkt weg.

rona In Polen benne alle vrouwen misskien hoeren maar hier niet!

pavel Sorry.

rona Maar maak dei maar geen zorgen ik maak het toch weg.

pavel Weg?

rona Ja.

pavel Wie meen jij?

rona Je denkt toch zeker niet dat ik het ga houden?

pavel Wiezo niet?

rona Ik ben zestien! Ik wil geen kind!

Pavel: Maar is leven!

rona Wat lul je nou! Het is nog maar zo'n eitje hoor... O god.

Ze verbergt haar gezicht in haar handen.

pavel Dan ik jou trouwen.

Hij staat op.

rona Ja hoor.

pavel Ja, moet!

rona Ik ga niet met jou trouwen omdat het moet! Mijn ouders zien me al aankomen.

pavel Als zij jou liefhebben, zij verstaan.

rona Je kent mijn ouders niet. Mijn pa die haat Polen.

pavel Hou je van mij?

rona Ja tuurlijk!

pavel Ja?

rona Ja, hoezo? Doe niet zo raar, natuurlijk hou ik van dei.

pavel Wat is probleem?

rona Probleem, probleem, we kennen mekaar pas! Wat als het klapt en we gaan scheiden? Dan zit jij aasten in Polen en zit ik in e drek.

pavel Nee! Ik zweer jou, ik voor jou en kindje zorgen.

rona Ja dat zeg je nu.

pavel Ik zweer jou met mijn leven. En anders wij in Polen gaan.

rona Naar Polen?

pavel Komt goed.

rona Wat moet ik in fokking Polen? Ik versta 't geeneens!

Ze begint te huilen. Pavel neemt haar in zijn armen.

pavel Morgen praat ik met jouw vader.

rona Nee! Nee hoor, dat wil ik niet! Ik praat zelf wel met 'm. Het is beter dat ie 't van mij hoort. O God.

Ze verbergt haar gezicht in haar handen. Hij pakt haar handen beet en vouwt haar gezicht open. Hij kijkt haar aan.

pavel Wij gehoren samen. Ik geloof in jouw hart.

Hij kust haar op het voorhoofd.

Nacht. Rand van een bos.

Honne stapt uit het donkere bos. Hij veegt zijn broek af, loopt naar voren.

honne Jij gezien? Ja? Sssh! Wat ik hier? Weet niet. Wat is gebeurd?
Nou? Haahaha. Ssht! Is geheim! Niet zeggen! Nee! Anders jij
billenkoek. Hi hi ha. Billenkoek, billenkoek, hi hi ha.

Honne rechts af

Ochtend. Keuken, achterkamer Tilly.

*Midden voor, een precies zo gedekte ontbijttafel als in de vierde scène. Links (achter de coulissen) bevindt zich de denkbeeldige keuken. Linksachter (voor de coulissen), staat een houten kapstok waaraan wat jassen hangen en waarvoor twee paar klompen, en een grijze vuilniszak staat. Uit de draagbare radio in de keuken klinken de laatste tonen van *The Sultans of Swing* van de *Dire Straits*. Tilly is de was aan het strijken terwijl haar oog valt op de plastic vuilniszak bij de kapstok valt.*

radiopresentator *The sultans of swing.*

Ik hoop dat uw leven net zo swingend is.

Ik ben er even uit voor het nieuws.

Gerben swingt het bij jou een beetje?

gerben Goedemorgen, hier nieuwsflits.

Op de Burgemeester Haarsmalaan is vrijdagavond rond eenentwintig uur vijfenveertig schennis gepleegd. Een paar kinderen die bij een kinderdisco aanwezig waren zagen een man van vijftig tot zestig jaar oud met wit haar en een lange zwarte jas. *Ze loopt naar de zak, kijkt erin en haalt er een breekijzer uit.*

gerben De man droeg geen schoenen en geen broek. De kinderen zagen dat hij met zichzelf aan het spelen was. Vier kinderen worden nog gehoord over deze zaak.

Ze bestudeert het breekijzer en doet het terug in de zak.

gerben Dan is er opnieuw ingebroken op de Uilesprong. Het is al de achtste keer deze zomer. Dit keer was het slachtoffer een tachtigjarige alleenstaande vrouw op de Lange Jacht.

Ze haalt een bivakmuts uit de zak.

gerben Verschillend getuigen hebben een verdachte man met een bivakmuts zien lopen.

Ze schrikt, kijkt naar de bivakmuts.

gerben De politie heeft de zaak in onderzoek en roept iedereen die iets verdachts heeft gezien zich te melden.

Ze stopt de bivakmuts terug in de zak.

gerben Het weer...

Gauke in joggingbroek en T-shirt, op van linksachter. Hij loopt naar de koelkast in de keuken en pakt een pak melk. Tilly loopt naar de was en gaat door met strijken.

gerben Het wordt vandaag wisselend bewolkt met een temperatuur van om en nabij de achttien gr...

Hij doet de radio uit, loopt drinkend naar de tafel en gaat zitten.

Hij zet het pak melk neer en laat een harde boer.

gauke Is d'r geen vlees?

korte stilte

Hij kijkt naar Tilly.

tilly Ik zal aasten om boodschappen.

Stilte. Gauke smeert een boterham met pindakaas. Hij kijkt nog eens naar zijn moeder en begint te eten.

tilly Hest een leuke avond had?

gauke Mm? Joawel.

tilly Waar hest weest?

gauke Tjebbe.

Hij eet door. Hij neemt een slok melk uit het pak.

gauke Ah. Hew een dorst!

tilly Hest weer een kater zeker.

gauke Niks hoor.

tilly Hoe laat waarst ou thuis?

gauke Is dit een kruisverhoor?

tilly Ik vraag dei gewoon wat.

gauke Weet ik veel, een uurtje of enen, hoezo?

tilly Nee zomaar.

korte stilte

tilly Wat hebben jullie daan?

gauke Oh van alles. Een beetje aan de brommer van Tjebbe sleutelt. Wat is d'r?

Ze staat op, pakt de vuilniszak en haalt het breekijzer eruit.

tilly Wat moest ou hiermee?

gauke Zitst ou nu ook al in mijn spullen te sneupen? Hest niks beters te doen.

tilly Geef antwoord!

gauke Mens, doe eens rustig, die heb ik vonden!

tilly Lieg niet!

gauke Die heb ik onderwegs vonden, die ene jongen had 'm bij zich.
tilly Wie?
Ze slaat op tafel.
tilly Wie?!
gauke Die jongen van die auto-inbraken!
Ze slaat hem.
gauke Doe normaal mens! Het is zo verdomme!
tilly Waar zag je die dan?
gauke Op de lange Jacht. Ik liep daar en toen zag ik hem. Het was
diezelfde jongen! Hij kwam krekt uit een steegje met een
vuilniszak in zijn hand.
tilly En toen?
gauke Toen ie me zag rende hij gelijk weg.
tilly Benst d'r niet achteraan gaan?
gauke Ja. Tot aan de Schoolstraat. Toen was ik 'm kwijt.
Tilly gaat zitten.
tilly Hest de politie niet belt?
gauke Mijn batterijen waren dood.
tilly Je kon toch bij iemand aanbellen?
gauke Midden in de nacht?
korte stilte
gauke Maar nu komt het mooie, want het verhaal is nog niet af.
Even later zag ik hem met Rona staan flikvlooien.
tilly Rona van de Spar?
gauke Het was een Pool. Hij komt uit dat hotel. Pavel noemt 'r.
tilly Pavel?

gauke Ja. Een kale jongen.

tilly Hebben ze dei zien?

gauke Alleen Rona... Maar toen was die kerel al vlogen.

tilly Wat zei je?

gauke Niks.

tilly Hest niks zegt?

gauke Misschien het ze d'r met van doen, weetst ou veel.

tilly En wanneer vond je dan die zak?

gauke Die lag in de berm. Ik denk dat ie hem het wegsmeten.

tilly Waarom neemst die spullen ook met. Had 't gewoon laten
liggen!

gauke Ik wilde aangifte doen!

Ze staat op.

tilly Wee je gebeente als t ou liegest rotjong, dan gaast maar bij
dein pa te wonen. Dan hoefst mij nooit meer onder de ogen te
komen. Verstaan? Nou?

gauke Jaha.

tilly Ik krijg hartkloppingen van dei.

Ze loopt weg.

tilly Benst de nagel aan mijn doodskist.

Tilly af

Supermarkt. Middag.

Rona is aan het vakkenvullen. Intussen is ze aan het bellen. Wiebe komt eraan met zijn winkelmandje.

rona Mm. Mm.

Ze ziet Wiebe.

rona Ik moet ophangen. D'r staan klanten. Ik bel dei na afloop.

zacht Ik ook van dei.

wiebe Goedemiddag, weetst ou ook waar de knakworstjes staan?

rona Staan die niet bij soep?

wiebe Ach vanzelf. Daar had ik nog niet aan dacht.

Wiebe af, Tilly op

tilly Wat is het rustig. Je kan wel een kanon afschieten. Heb ik even mazzel.

rona Ja.

Ze loopt door naar de kassa. Rona loopt er achteraan.

tilly Hest het laatste nieuws al hoort?

rona Ja, ik hoorde het.

tilly Ze weten wie de dader is.

rona O?

Geeske op

tilly Vrouw Bleeker.

Geeske loopt naar Tilly.

geeske Goedemiddag.

tilly Ze weten ook wie de dader is.

Wiebe komt van de andere kant op.

geeske Waarvan?

tilly Van die inbraken!

wiebe Hebben ze hem?

tilly Nee nog niet maar dat is een kwestie van tijd.

rona Wie is het dan?

tilly Pavel heet ie.

geeske Pavel?

wiebe Wie is dat?

tilly Een Poolse jongen.

wiebe Nooit van gehoord.

tilly Een oude vrouw het ie van al haar ziel en zaligheden beroofd.

Zelfs het kunstgebit het ie uit haar mond gestolen. Dan hest ou geen menselijkheid in dein hart. Het is maar de vraag dat ze d'r bovenop zal kommen.

wiebe Verschrikkelijk.

tilly Dat ie mag kruipen in de hel. Maar het liefste heb ik en dat mag u gerust weten, dat ze 'm aan de hoogste boom opknopen. Ze zijn al naar hem op jacht.

rona Wie?

tilly Gauke en zijn burgerwacht.

geeske Hoe weet u nou zo zeker dat ie het gedaan heeft?

tilly Getuigen zeggen dat.

geeske Welke getuigen?

tilly Dat hebben ze d'r niet bij gezegd.

rona Dus u heeft het alleen maar van horen en zeggen.

tilly Ja?

rona D'r is nog niks bewezen.

tilly Sloeg jij niet met zo'n jongen om?

Ze kijken allemaal even naar Rona.

rona Nee. Nee hoor. Ik ken die hele jongen geeneens.

tilly O nee, dan heb ik me vergist. Gelukkig maar want ik denk dat dein pa dat niet zo op prijs zal stellen.

geeske Oordeelt niet opdat u niet geoordeeld zult worden mevrouw Veenstra.

wiebe Ja. We moeten iedereen een eerlijke kans geven.

tilly Lafaards! Niemand van jullie durft in het vuur van de waarheid te komen. Maar ik waarschuw jullie, als ie niet wordt gepakt, dan staat ie binnenkort in jullie slaapkamer. En dan bid ik voor u vrouw Geeske, dat hij u niet met een mes op de keel ontheiligt, op het bed waar wijlen uw man zijn laatste adem uitblies.

geeske Wat?!

wiebe Tilly.

geeske U bent pervers!

wiebe Nu ben je toch echt wel een klein beetje te ver gegaan hoor Tilly.

tilly Ik waarschuw alleen maar.

wiebe Ja, maar toch.

geeske Moge God u dit vergeven.

Geeske af

Woonkamer Wiebe. Namiddag.

Wiebe zit zenuwachtig op de bank uit het raam te kijken. De salontafel voor hem is leeg. Plotseling staat hij op en loopt naar de deur. Er wordt aangebeld. Het is Pavel, in korte spijkerbroek, ontbloot bovenlijf en gereedschapskist. Wiebe kijkt schichtig om zich heen.

wiebe Het spijt me maar ik heb d'r nog eens over nadacht en ik zie d'r toch van af. Sorry.

I don't do it.

Wiebe kijkt schichtig om zich heen.

pavel O?

wiebe Ja nee, zo'n bubbelbad, wat moet ik daarmee op mijn leeftijd?

pavel Maar ik kan andere bad maken.

wiebe Jawel, dat weet ik maar...

pavel Of ist zuveel geld?

wiebe Ja, om eerlijk te zijn wel ja. Ik heb krekt een paar flinke tegenvallers had en ik moet er enorm om denken.

pavel Maar ik voor vijftien maken.

wiebe Nee lieve jongen, das nog steeds veelstens te veel.

pavel Dan bespaar ik mij op die arbeid... Duizend?

wiebe Het spijt me. Ik heb het geld gewoon niet. Andere keer.

Hij wil de deur dicht doen.

pavel Maar jij hebt mij verzworen. Jij met mij prijs gemaakt. Ik heb allerhande zaken gekocht.

wiebe Ja maar d'r staat niks van op papier hè. Ik heb helemaal niks getekend.

pavel Maar jij gezegd.

wiebe O ja? Wie zegt dat?

pavel Jij zei tweeduizend.

wiebe Tweeduizend?! Niks hoor. Benst helendal besodemieterd. Daar kan ik me niks van heugen.

pavel Ongelooflijk.

wiebe Sorry jongen, 't spijt me wel.

pavel Ik ga politie.

wiebe O? Dat moest ou vooral doen, dan zul je wat beleven. Moet dei het nummer hebben? Zal ik het even opzoeken voor dei?

pavel Maar wij vrienden.

wiebe Wie? Jij en ik? Kom nou, vrienden kennen mekaar jaren. Ik ken jou pas krekt.

Wiebe pakt zijn portemonnee.

wiebe Nou vooruit dan, hier. Omdat ik dei zo aardig vind. *geeft hem een tientje* Pak aan dan.

pavel Nee meneer.

wiebe Stel dei niet aan.

pavel Ik werde uw deur maar goed toe maken.

wiebe Wat? Benst mij aan het dreigen snotjongen? Had ik het dus toch goed.

Pavel af

wiebe Ik belje de pliesie hoor.

Geeske verschijnt.

geeske Goedemiddag buurman.

Wiebe knikt en gaat naar binnen.

Een bospad. Nacht.

Hetzelfde betonnen bankje als in de vorige scènes. In de verte hondengeblaf.

Pavel zit op de rugleuning en speelt met een cadeautje in zijn hand. Zodra hij een gerucht hoort, springt hij van het bankje en loopt op Rona af.

pavel Hallo!

Hij kust haar. Ze kijkt achterom en trekt hem de schaduw in.

pavel Hoe is gegaan? Goed gegaan? Jij met jouw vader praten?

rona Moest hier weg, ze zoeken dei.

pavel Weg?

rona Ze zijn naar dei op jacht. Ze denken dast ou t daan hest, die dieverij.

pavel Ik?

rona Het slaat nergens op.

korte stilte

pavel Wie zegt dat?

rona Doet er niet toe, moest hier weg!

Hij kijkt haar aan. Hondengeblaf in de verte.

rona Toe.

pavel Ik heb niks fout gemaakt.

rona Als ze dei vinden vermoorden ze dei.

pavel We gaan naar de politie.

rona Nee!

pavel Jawel kom!

Hij pakt haar, ze rukt zich los.

rona Doe niet zo stom! Jij kent de mensen hier niet! Ze geloven dei toch niet!

pavel Maar ze geloven jou.

Een korte stilte. De honden klinken dichterbij.

rona Ga terug naar Polen.

pavel Ga mit!

rona Naar Polen?

pavel Ja, ik voor jou en onser baby zorgen.

rona Wat moet ik daar?

pavel Ik maak jou gelukkig. Ik wil bij jou zijn.

rona Weet je dat wel zeker?

pavel Ja.

rona Maar straks val ik tegen.

pavel Nee.

rona Hoe weet je dat?

pavel Dat weet ik niet, maar ik ben zeker.

rona Ja, maar hoe komt het dat je dat zo zeker weet?

Hij pakt haar hand en legt het op zijn hart.

pavel Ik voel jou hier!

Ze laat haar hand vallen en kijkt weg.

rona *zacht* Ik kan niet met dei mee naar Polen.

korte stilte

pavel Waarom niet? Ik heb genoeg geld. Kijk. Ik jouw ticket betalen.

Hij laat zijn portemonnee zien.

rona Ik werk hier, ik leef hier, dit is mijn leven!

pavel Als ik niet in jouw hart, dan moet jij dat eerlijk zeggen.

rona Dat zeg ik niet! Luister dan een keer! Ik hou van dei.

pavel Waarom ga jij niet mee?! Omdat ik Polish?

rona Ja hoor.

pavel Of denk jij ik dief?

rona Doe niet zo idioot lul, jij spoort niet.

pavel Jij met jouw praatjes, ik met jou trouwen. Ik maak dit, ik doe dat. Heb jij jouw vader gevraagd? Zie. Jij wordt dat nooit doen. Als jij oud bent, jij immer nog hier wonen.

Jij beter met jongen van hier.

rona Hou je bek!

pavel En onzere baby? Wat ga jij doen?

rona Die hou ik.

pavel Zweer jij dat?

rona Ja. En als de daders pakt benne, dan komst gewoon weer werom en ga ik met mijn vader praten.

Pavel schudt zijn hoofd.

pavel Nee.

rona Welles!

pavel Waarom zeg jij niet ik heb genoeg. Ik ben niet meer in jou verliefd. Zeg het. Zeg nu!

Hij pakt haar ruw vast.

pavel Zeg het!

Hij schudt haar door elkaar.

pavel Zeg het!

Hij laat haar los.

pavel Oké, goed. Dan zeg ik jou, ik ben niet verliefd in jou.

rona Wel waar!

pavel Mijn hart is koud.

rona Hou je bek!

Ze stormt op hem af. Hij pakt haar polsen.

pavel Nee! Ik ga. En jij, jij blijft hier. Maar ik zweer, ik kom terug!

En dan neem ik onzere baby mee.

Hij loopt weg.

rona Pavel.

Ze wil hem kussen.

pavel Ga weg!

Ze begint te huilen.

rona Pavel alsjeblieft.

pavel Nee!

Hij duwt haar van zich af, ze struikelt, valt, begint te huilen.

rona Pavel, waarom?

Ze komt huilend overeind, strekt haar armen naar hem uit.

pavel Weg!

Hij jaagt haar weg.

pavel Weg!!

Rona holt af. Pavel werpt zich op de knieën en slaat zichzelf. Het hondengeblaf klinkt dichtbij. Geblaf, gegrom, gejank. Iemand schijnt met een zaklantaarn.

gauke Hier! Hier is iemand!

donker

Dorpsstraat. Nacht.

Honne staat middenvoor op het toneel, met zijn armen reikend naar de hemel. Hij heeft zijn ogen dicht en luistert naar het kabaal van duizend neergestreken spreeuwen. Linksachter verschijnt Rona. Als in trance loopt ze naar voren. Haar panty is gescheurd en haar mascara uitgelopen. De striem van een twijg staat in haar gezicht getekend. Langzaam komt ze naast Honne staan. Ze kijkt naar hem.

rona Wat zeggen ze?

Honne opent zijn ogen, kijkt naar haar en weer voor zich.

honne Sssh.

Ze kijken naar de spreeuwen.

honne Ze hebben hem zien! In 't bos.

Wat moet doen?!

rona Wie?

honne Ssh! Help. Pliesie, we moeten pliesie bellen! Help!

rona Nee!

honne leuw ieuw ieuw ieuw.

leuw ieuw ieuw.

Tétuu tétuu, tétuu tétuu.

Tétuu tétuu, tétuu tétuu.

rona Ophouden.

honne Uuuuu. *geluid van een remmende auto*

Handen hoog.

Handen hoog!

Hier.

Meekomen jij.

In gevangenis.

Zo.

Onderrrr koude douche. Ja ha. Zo.

Billenkoek. Jij krijgt billenkoek.

Hihaho.

Meekomen, pliesieburo.

Tetuu tetuu.

Tetuu tetuu.

Ineens ziet hij Gauke staan en bevriest.

gauke Zit ie je weer te treiteren?

Gauke loopt naar Honne.

rona Nee! Nee hoor.

Gauke beschijnt Honne met zijn zaklantaren. Honne vertrekt geen spier.

rona Hij heeft me juist wat holpen. Ik was wat verdrietig en toen heeft ie allemaal lieve dingen zegt hè Honne?

Honne knikt zenuwachtig ja. Rona slaat een arm om hem heen.

gauke Zo, nou nou, hest een mooie vis aan de haak.

Honne kijkt naar de grond.

gauke De mooiste vis uit de vijver. Magst wel blij met wezen. Nou?

Met dein brieke stinkbek.

Hij duwt met zijn zaklantaarn de kin van Honne omhoog.

rona Nee, niet doen.

Gauke laat zijn zaklantaarn zakken.

Honne rukt zich los en holt weg.

Ook de stilgevallen spreeuwen stuiven met luid kabaal uiteen.

gauke Grote mongool. tegen Rona Was je weer op pad?

Hij ziet dat ze gehuild heeft.

gauke Gaat het?

rona Jawel.

Ze kijkt naar de grond.

gauke Of het ie dei toch kwaad daan en durfst dat niet te zeggen?

Ze schudt haar hoofd.

gauke Wat dan?

stilte

gauke Moet ik dei even thuisbrengen?

Ze haalt haar schouders op.

gauke Of wilt liever alleen?

Ze haalt haar schouders op.

gauke Zal ik dei maar laten?

Ze snikt.

gauke Kom maar.

Ze loopt naar hem toe. Hij slaat een arm om haar heen en voert haar mee.

Woonkamer Tilly. Nacht.

Rona zit op een bank in de woonkamer. Haar ogen zijn rood, ze heeft een deken om zich heen geslagen. Tegenover haar, alert als een havik, zit Tilly met naast haar, op een tafeltje, een lege fles wijn en glas.

tilly Mijn hemel, lieve schat. Hest al die tijd in dein eentje d'r mee rondsjouwt? Wat zul jij je alleen hebben gevoeld.

Rona snikt. Tilly gaat naast haar zitten, slaat een arm om haar heen.

tilly Arme schat.

Ze pakt een glas water.

tilly Hier.

Ze geeft haar het glas.

tilly Neem maar een flinke slok.

Rona neemt een slok.

tilly Ik snap dat je overstuur bent maar we moeten nu even de kop bij mekaar houden. Die zwangerschap is het minste probleem, daar benst zo mee geholpen. Of wilt het laten komen? Nee toch.

rona Weet ik niet.

tilly Maar lieve schat, hoe wilt dat doen?

Rona haalt haar schouders op.

tilly Benst zelf ommes nog een kind. Of wilt het door dein heit en mem laten grootbrengen?

rona Maar het is leven.

tilly Ach 't is maar zo'n dingetje. Nog geen speldeknop.

De deur zwaait open, Gauke steekt zijn hoofd om de deur.

gauke Weet mam ook waar de dekbedovertrek ligt?

tilly Onderin de kast rechts. Doe maar met die bloemen.

Hij verdwijnt fluitend.

rona Maar wat zeg ik tegen mijn heit en mem? Het eerste wat heit doet is me het huis uittrappen.

tilly Die hoeven d'r toch niks van te weten? We gaan aasten eerst naar mijn huisarts.

Maak dei geen zorgen, ze hebben geheimhoudingsplicht.

Tilly neemt een trek van haar sigaret.

tilly En daarna gaan we naar de politie.

rona Waarom?

tilly Om aangifte te doen.

rona Tegen wie?

tilly Hij het dei toch te grazen genomen?

Of benst d'r vrijwillig onder gaan liggen?

Nee toch?

rona Nee maar.

tilly Moest zien wat ie het daan! De striemen staan in dein nek.

Ze voelt aan haar hals.

tilly Je mag wel oppassen dat ze jou d'r niet op aankijken. Aasten verdenken ze dast d'r medeplichtig aan bent.

rona Maar hij heeft niets gedaan.

tilly Hoe weet jij dat zo zeker? Hij heeft gisteren ook geld van Wiebe gestolen.

Duizend euro. Lieve schat en nu moet jij even heel - goed - naar mij - luisteren. Toen ik zo oud was als dei had ik een soortgelijk akkefietje. Ricardo. Smoor was ik, helemaal gek in e kop. Hij was aan de drugs en alles. En maar dingen beloven. Maar ik zag het niet, zo gek was ik op die jongen...

Gauke komt binnen. Ze geeft haar een knuffel.

tilly Niet te veel prakkiseren. Komt allegaar goed. Gauke laat wel even dein slaapplek zien, niet Gauke? *tegen Rona* Eerst maar eens lekker koesen. Ik wek jullie wel.

gauke Komst?

tilly Welterust lieve skat.

Rona staat op.

rona Welterusten.

tilly En handen thuis Gauke, denk d'r om.

Gauke en Rona af

Tilly drink haar glas wijn leeg.

Achterkamer en tuin Geeske. Vroeg in de middag.

Geeske speelt op haar elektronisch orgel de orgelsonate 525 van Bach. Pavel loopt het pad op naar haar voordeur. Verderop staat Wiebe met een heggenschaar een beukenhaag te knippen. Zodra hij Pavel ziet, houdt hij op met knippen. Pavel loopt zonder hem te groeten naar de deur. Hij belt aan en doet z'n pet af. Geeske hoort hem niet. Wiebe legt zijn schaar in het gras en pakt zijn telefoon. Pavel belt nog een keer. Wiebe belt, Pavel draait zich naar hem om. Wiebe laat de telefoon zakken en loopt naar zijn huis. Geeske opent de deur.

geeske Pavel! Zou je vandaag komen?

pavel Nee mevrouw.

geeske Ik dacht dat je pas volgende week dinsdag zou komen.

pavel Ik niet arbeiden.

geeske O? ...Wat is er met je oog?!

pavel Niets mevrouw.

Pavel kijkt naar de grond.

geeske Laat eens zien.

Ze doet de klep van zijn pet omhoog.

geeske Arme jongen! Helemaal zwart! Heb je gevochten?

pavel Onval. Ik lopen in bos. Boem. Tak. Au.

geeske Daar moet je mee naar dokter toe, dat komt zo niet goed.
Of wilde je graag dat ik er eentje voor je bel.

pavel Morgen ik ga.

geeske O je hebt er al eentje. Zit je bij Willems?

pavel Nee mevrouw, ik terug toe Polen.

geeske Ga je helemaal naar Polen voor een arts? Dat hoeft toch
helemaal niet. Dat kan hier ook best.

pavel Nee, ik daar blijven.

geeske Hoe bedoel je?

pavel Ik zu huis gaan.

geeske Voorgoed? O? Als het maar niet is omdat ik je te weinig
betaal.

pavel Nee mevrouw.

geeske Goh, ik weet even niet zo goed wat ik moet zeggen, je
overrompelt me een beetje.

pavel Is beter mevrouw. Is niet goed als mensen angst voor jou
hebben.

geeske Ach. Ga je daarom weg? Dat moet je niet doen hoor. Die
hebben geen idee van wat ze zeggen.

pavel Ik denk zij zeer goed weten wat zij zeggen mevrouw. Daarom
is beter ik ga.
Is beter voor alle. Dag.
Hij steekt zijn hand uit. Ze pakt zijn hand.

pavel Danke voor alles.
Hij loopt weg.

geeske Wacht!

Pavel blijft staan, Geeske gaat snel naar binnen en komt terug met een boek.

geeske Die had ik je al veel eerder willen geven. Het is van mijn man.

Ze geeft hem het boek.

geeske Het is een herbarium.

pavel Her-ba-ri-um.

Hij vouwt het voorzichtig open.

geeske Gedroogde planten.

pavel Wow! Prachtig.

geeske Ja? Vind je het mooi?

pavel Hartstikke prachtig.

geeske Het was van mijn man. Hij heeft ze verzameld toen ie zo oud was als jij.

pavel Is mooiste geschenk in mijnem leven.

geeske Willem hield ontzettend van de natuur. Daaronder staan de namen. Die heeft ie erbij geschreven zie je?

Hij geeft het terug.

pavel Sorry, ik kan niet.

geeske Jawel. Ik sta erop.

pavel Maar is van jouw man.

geeske Nou en. Ik heb toch geen kinderen.

En ik kijk er zelf nooit in. Het ligt daar maar. Bovendien heb ik nog nooit een tuinman ontmoet die zo weinig van planten wist als jij.

pavel Wie?

Ze lachen.

geeske En nu moet je gaan, anders ga ik nog janken.

pavel Dank u wel mevrouw

Hij loopt weg, draait zich halverwege om.

pavel Mevrouw, u is een goede mens, wat zij ook zeggen.

Pavel af. Geeske wil de deur dicht doen maar ziet Wiebe staan.

wiebe Ha buurvrouw, alles best?

Ze knikt. Wiebe loopt haar kant op.

wiebe Ik heb ze gebeld hoor, ze zijn al onderweg.

geeske Wie?

wiebe De politie.

geeske De politie?

wiebe U was bang hè. Maar ik had 'm in de smiezen hoor. Als ie ook maar een poot naar u had uitgestoken was ik er zo tussen gesprongen.

geeske Bent u helemaal gek geworden? Die jongen kwam alleen maar gedag zeggen.

wiebe Ja, dat zegt u. Die was heel wat anders van zin, dat had u misschien nog niet in de gaten.

geeske Wilt u alstublieft mijn tuin verlaten?

wiebe Wat?

geeske Nu meteen.

wiebe Waarom?

geeske Meneer Wiersma, nou moet u eens even heel goed naar me luisteren, u mag dan aasten misschien wethouder worden, wat God verhoede en het dorp vergiftigen met uw afgewaaid praat maar dit is mijn tuin en daarin heb ik het nog altijd voor het zeggen.

wiebe Wat zullen we nou krijgen verdomme.

geeske U hoort me wel.

wiebe Ik zou maar oppassen as ik u was.

Als vrouw alleen.

geeske Goedendag meneer Wiersma.

Ze trekt de deur dicht.

Geeske af

Verhoorkamer politiebureau. Middag.

Tl licht, een tafel met vier stoelen. In de hoek van de kamer, tegen de wand, staat nog een stoel. De agent zit achter een computerscherm. Er wordt geklopt. De deur gaat open. Rona en Tilly worden door een agent binnengelaten.

agent Gaat u zitten.

Ze gaan tegenover de agent zitten.

agent Wilt u koffie? Thee?

tilly Nee, dank u.

agent Goed. Wat is er aan de hand?

Ze kijkt naar Rona. Rona kijkt naar Tilly.

De agent typt wat op zijn toetsenbord.

tilly Zij weet wie achter die inbraken zit.

De agent houdt op met typen.

agent O?

tilly Pavel heet ie, hij komt uit dat Polenhotel.

agent Hoe weet u dat?

tilly Dat heeft ie haar verteld of niet Rona?

Rona zegt niets en staart wezenloos naar het tafelblad.

agent Heeft ie dat aan u verteld? Wat heeft ie dan gezegd?

tilly Dat ie het daan heeft, wat meer het u nodig!

agent Mevrouw, als u u even in wilt houden. Ik wil graag dat als ik haar wat vraag, dat zij daar antwoord op geeft, als dat kan.

tilly Sorry.

agent Hoe weet u dat hij de dader is? Heeft ie dat gezegd? Of heeft u hem betrappt?... Wanneer heeft u hem voor het laatst gesproken?...

Mevrouw als u niets zegt dan...

rona Gisternacht.

agent In de nacht van dinsdag op woensdag.

rona Ja.

agent Hoe laat?

rona Twaalf uur.

agent Kun u mij vertellen wat er gebeurd is die nacht?

rona We hadden afgesproken en...

agent U heeft een relatie met hem?

rona Nee.

agent O.

tilly Zij heeft het uitgemaakt.

Hij typt wat op het toetsenbord.

agent En wat gebeurde er toen u hem zag.

rona Ik zei dat ze hem zochten om al die inbraken.

agent Hoe wist u dat?

rona Dat had ik gehoord.

agent Van wie?

tilly Ze werkt in de supermarkt.

agent Aha... En toen? Wat zei hij?

rona Hij schrok en stelde voor om samen met mij naar Polen te vluchten.

agent Te vluchten! En wat zei u toen?

rona Dat ik dat niet wilde en dat ie zich moest aangeven.

agent En?

rona Dat wilde hij niet. Hij zei dat ze hem toch niet zouden geloven.

agent Waarom niet?

rona Omdat ie uitlander is.

Rona kijkt naar Tilly.

agent Dus hij heeft tegen u gezegd dat ie het heeft gedaan. Klopt dat?

Rona kijkt naar Tilly.

agent Nou?

rona Ja.

agent Wat heeft hij dan precies gezegd?

rona Dat... Dat weet ik niet meer.

agent Hoe kan dat nou? U weet toch nog wel wat hij tegen u heeft gezegd?

tilly U moet dat famke niet zo onder druk zetten. Ze heeft het er al moeilijk genoeg mee. Moet u zien, ze is doodsbang!

agent Bent u bang? Bedreigt hij u?

tilly Zeg het maar Rona.

Rona schudt haar hoofd.

tilly Ja sorry lieve, ik moet het toch zeggen... Hij het haar onschuld genomen.

agent Hoe bedoelt u?

tilly Haar eer.

Rona barst in snikken uit. De agent is even van haar à propos.

agent O...

tilly Gelooft u haar nou? Of moet ze dat ook nog voor u uit de doeken doen...

agent Het spijt me verschrikkelijk.

tilly Arme ziel.

agent Heeft u zich sindsdien gedoucht?...

Bent u al naar de huisarts geweest?

tilly Daar komen we krekt weg.

agent Heeft u al iemand van slachtofferhulp gesproken? Kunnen wij misschien iets voor u doen?

tilly Die jongen oppakken graag. Aasten maakt ie nog meer slachtoffers.

agent Heeft u een signalement?

Tilly kijkt naar Rona die opnieuw begint te huilen.

Parkeerplaats politiebureau. Middag.

Tilly en Rona komen het politiebureau uitgelopen (op van links voor). Pavel wordt door een agent uit een politieauto geholpen (op van rechts achter). Zijn handen zijn geboid.

tilly Ik ben echt fier op dei. Wat hest ou dei kranig houden.

Rona ziet Pavel verschijnen en blijft staan. Pavel en een agent passeren Geeske. Geeske kijkt achterom. Rona passeert Pavel. Ze kijkt hem niet aan.

pavel Rona.

Ze loopt langzaam door.

pavel Rona, zeg die waarheid. Zeg het.

Rona blijft tussen Tilly en Pavel in staan.

tilly Kom famke.

pavel Rona. Help me. Denk aan onse kind.

Rona kijkt even naar Pavel en draait zich dan langzaam van hem af.

Tilly slaat een arm om haar heen. Gezamenlijk lopen ze af. Pavel probeer zich los te worstelen.

Avond. Dorpshuis.

Wiebe staat voor een staande microfoon. Hij draagt een modern blauwgrijs pak, met blauwe das. Het puntje van een blauwwitte zakdoek met de pompeblêden van de Friese vlag, steekt uit zijn linker borstzak. Op zijn schouders en op de vloer, confetti van de verkiezingsoverwinning. Wiebe zet zijn bril op, pakt een vel papier uit zijn binnenzak en vouwt het open.

wiebe *tegen publiek, als zijn toehoorders* Vrienden, broeders en zusters, dorpsgenoten! Vandaag hebben wij een mijlpaal in de geschiedenis geslagen. Vandaag hebt u de duisternis verdreven en de hoop op vrede doen wederkeren. U hebt opnieuw de kracht bevestigd die ons dorp zo kenmerkt, de geest die al eerder oorlog en crisis heeft overwonnen, de geest die ons dorp uit diepe wanhoop naar grote hoogten heeft verheven, het geloof dat ieder van ons zijn dromen nastreeft, maar dat wij tegelijk een grote familie zijn en samen als één dorp en één familie voor- en tegenspoed delen.

dorpsbewoner 1 Halleluja! Wat een dure woorden.

dorpsbewoner 2 Hest het wel zelf skreven Wiebe?

wiebe ...Vandaag hebt u ons eraan herinnerd dat we dan wel een moeilijke weg hebben aflegt en een lange reis, maar dat we op 't

juiste moment ons hebben weten te vermannen en het boze hebben bevochten en verslagen. De misdadiger is gepakt en het polenhotel opgeheven. Ik dank u dat u mij daarvoor hebt beloond met uw stem. Maar ik wil iedereen die aan deze verkiezing heeft deelgenomen bedanken. Of u nu op mij of iemand anders hebt stemt, u hebt uw stem laten klinken! Wij benne allemaal een grote familie. We zijn misschien wat kort voor de kop maar we zeggen wat we menen. Recht is recht en krom is krom. Dank u dat u in mij bent blijven geloven. Ik beloof u dat ik me stinkende best zal doen voor een menslievend dorp, in een open en tolerant Friesland, dat openstaat voor de dromen van ons kinderen. Dat is de toekomst waar we op hopen. Dat is waar we naartoe moeten - vooruit. Vandaag hebt u gestemd voor actie, niet voor gebruikelijke politiek. U heeft mij gekozen om zaken te veranderen. Dat ga ik doen ook. Mijn handen jeuken. Samen met u ga ik dit dorp het mooiste van de wereld maken. Een dorp waarin, als je maar bereid bent om hard te werken, het niet uit maakt wie je bent of waar je vandaan komt, hoe je eruit ziet of waar je liefde ligt. Waar het niet uitmaakt maakt of je wit of zwart bent, of Pools of Aziatisch of jong of oud, rijk of arm, gezond, gehandicapt, of homo of hetero. Hier is iedereen welkom!

Als je tenminste bereid bent je te gedragen.

En samen, met uw hulp zullen we onze reis doorzetten en de wereld eraan herinneren waarom het is dat we leven op de mooiste plek op aarde. Dank u wel broeders en zusters. God zegene u. God zegene ons dorp.

*Wiebe buigt.
applaus*

Supermarkt. Ochtend.

Binnen klinkt een muzakversie van ‘raindrops keep falling on my head’. Buiten jaagt de eerste herfststorm. Rona staat bij de kassa sigaretten bij te vullen. Geeske op van achteren.

geeske Goedemorgen Rona.

rona Goedemorgen vrouw Bleeker.

geeske Huh, wat een weertje. De zomer is nu echt aan het verliezen. Alles goed met dei?

rona Prima.

Ze lopen naar de kassa.

geeske Ik heb dei een tijdje niet zien of wel?

rona Nee ik, ik had de griep.

geeske Och.

Geeske legt de boodschappen op de band, Rona begint met scannen.

rona Maar het gaat nu al weer.

geeske Ja, het heerst een beetje.

rona Met vrouw Bleeker ook alles best?

geeske Prima, kon niet beter. Ik heb vorige week naar Parijs toeweest.

rona O?

geeske Hest daar al eens weest?

rona Nee.

geeske Moest echt een keertje doen. Zo'n romantische stad met al die cafés en die lanen.

rona Mm.

geeske Zelfs de dood is er romantisch.

Tilly op van rechts. De herfststorm jaagt bladeren mee naar binnen. Tilly klapt haar paraplu in en pakt een boodschappenmandje.

tilly Goeiemorgen.

geeske Goedemorgen mevrouw Veenstra.

tilly Wat ben ik blij dat die rot zomer voorbij is. Wat een ellendige tijd hebben we met zijn allen gehad. Verschrikkelijk. Toch Rona? Het voelt zo onwerkelijk allemaal. Ik kan maar niet geloven dat het allemaal voorbij is. Dan loop ik over straat en dan moet ik toch omkijken dat niemand achter je loopt. Hebben jullie dat niet? Nee? Maar gelukkig is dat nu alles over. Dat zeg ik ook steeds tegen mezelf. We moeten aan ons toekomst denken. Wat een tijd, wat een tijd... O, ik moest van Gauke zeggen dat ie bij Wiebe eet. Hoefst dus niet op 'm te wachten.

rona Oké.

tilly Ik ben zo blij dat ie wat om handen heeft. Kan ie mooi voor jullie uitzet sparen. *tegen Geeske* Die jongen het zo'n geluk met haar. Want eerlijk, ik heb 'm best wel eens knepen.

Wiebe van links op

tilly Kijk eens wie we daar hebben! Ons kersverse locoburgemeester.

wiebe Goiedag, wat een noflikheid.

tilly We hadden het krekt over dei. Hoe bevalt het luie leventje.

wiebe Och wat zal ik zeggen... Ik ben eerst begonnen met algemene zaken.

tilly De schoenen uittrekken en de poten op tafel leggen?

wiebe Nee, dat moet je niet onderschatten hoor. Dat is nog een hele klus.

tilly Ik maak ook maar een geintje juh.

wiebe Dat houdt ook in de groenvoorziening.

tilly O ja?

wiebe En onder de groenvoorziening valt ook tuinafval onderhoud.

tilly Zo zeg. Och heden.

wiebe En niet iedereen houdt zijn tuintje even goed bij.

tilly O nee?

wiebe Om maar eens wat te noemen.

tilly Dat zal wel niet nee.

wiebe Dan kun je wel zeggen waar bemoeien jij jou mee.

tilly Wie zegt dat?

wiebe Ik zal maar geen namen noemen.

tilly Ik niet hoor.

wiebe Maar als wij niets doen krijgen we ongedierte en smerige ratten.

tilly Precies precies.

wiebe En die brengen weer allerlei slimme ziektes met zich mee.

tilly He jakkes... Wat kan die man praten, vinden jullie ook niet? Het is krek ofst ou nooit anders daan hest. Skitterend gewoon.

geeske Hebben jullie ook lege bananendozen Rona?

rona Volgens mij achter.

tilly Nog dank wat je voor mijn Gauke hebt daan.

wiebe Ik? Ik hew niks daan hoor.

tilly Daar geloof ik niks van.

rona Moet ik even voor u kijken?

geeske Het heeft geen haast.

wiebe Je moet maar zo denken, liever iemand van hier als van buiten.

tilly U steelt de woorden uit mijn mond.

geeske Zou je die voor mij willen bewaren alsjeblijft?

rona Natuurlijk. Hoeveel wilt u er?

geeske Een stuk of twintig.

wiebe En dat bedoel ik niet vervelend.

tilly Nee nee. *haar ogen inmiddels op Geeske*

rona Ik geef het wel even door.

geeske Fijn.

wiebe Maar ons kinderen moeten ook te eten krijgen

tilly Ja nee.

geeske Dankjewel.

wiebe Of niet?

tilly Zo is 't, zo is 't... Verwacht u oorlog vrouw Bleker?

geeske Wablief?

tilly Dat u zoveel dozen nodig hebt.

geeske Nee o nee, ik ga verhuizen.

tilly Nee toch, gaat u hier weg?!

geeske Ja.

tilly Per wanneer?!

geeske Volgende maand.

tilly Zo vlug al.

Ze knikt.

tilly Het was toch een beetje te groot zeker zo in uw eentje.

geeske Nee hoor. Ik wilde graag naar de stad.

tilly O?

rona Achttien euro vijftachtig.

tilly Waar je maar zin in hewwe.

Geeske pakt haar portemonnee.

geeske Ik verheug me erop.

wiebe Anders ik wel.

tilly Is 't al verkocht?

geeske Bijna.

tilly *tegen Rona* Misschien is het wel wat voor dei en Gauke.

geeske Dan moeten jullie snel zijn want vandaag komen de kopers om te tekenen.

Ze loopt rechts af.

wiebe Halleluja, prijst de Heer.

Ze bedenkt zich, loopt een eindje terug.

geeske O mijnheer Wiersma, wat ik nog wilde vragen, spreekt u toevallig Duits?

wiebe Wat? Nee. Die taal praat ik niet.

Geeske loopt weg.

geeske Jammer. Dan hoop ik dat ze wat Engels spreken.

tilly Benne het Duitsers?

Geeske af

wiebe Gadverdamme!

tilly Ach het benne vaak hele nette mensen Duitsers.

wiebe O ja? Hest ou wel eens op het strand legen? Dan ligst krekt lekker in 't zonnetje, 't hele strand voor deizelf, komen ze pal naast dei liggen. Op een meter afstand...Ik laat meteen een schutting plaatsen.

Gauke op van links voor. Hij is buiten adem en wijst naar buiten.

tilly Wat?! Gauke! Wat is d'r?! Zeg dan wat! Wat is d'r?

gauke D'r is inbroken.

tilly Bij wie?!

Gauke kijkt naar Wiebe.

tilly Bij Wiebe?

gauke Ik zag 'm krekt wegrennen...

tilly Hest de politie belt?

Hij knikt.

gauke Ze komen d'r aan.

wiebe Mijn computer! Staat mijn computer d'r nog?

gauke Ik hew niet binnen weest.

Wiebe af

tilly Toe dan lummel. Laat die kerel niet in zijn eentje gaan.

Gauke af

tilly Ongelooflijk. Hoe kan dat nou? Wie zou het dan weest kunnen hewwe? Het polenhotel is dicht. Misschien benne het toch die kampers. Niet te geloven. Arme Wiebe.

geeske Arme Pavel.

tilly Wie?

geeske Die Poolse jongen.

tilly Ja ja, ik weet wel wie u bedoelt. Maakt u zich daar maar niet druk over, dat was toch al een rotkerel. Die heeft heel wat meer op zijn kerfstok. Of niet Rona?

Rona kijkt naar beneden.

geeske Laten we hopen dat ze dit keer wel de goede oppakken en de hele ellende niet weer opnieuw begint.

tilly Ach mens wat maakt u dat nog uit.

U woont straks lekker ver weg, wij zitten d'r mee.

geeske Dat is zo. Goedendag verder.

Geeske af

tilly *tegen Rona* Zij het makkelijk praten.

Of niet soms?... Hest de juiste beslissing nomen hoor meid. Die jongen deugde niet.

Die was zo fout als de duivel. En als dei en Gauke een beetje oefenen, hest zo weer een nieuw popke. Hè lieve schat. Ik ben zo blij met dei. Ik hew altijd al van een dochter droomt, nu he'k d'r eindelijk eentje.

Ze knijpt Rona moederlijk in haar wang en loopt af. Rona zit achter de kassa. Het licht isoleert haar, alsof ze in een klein bootje op een grote donkere oceaan dobbert. Buiten jaagt de herfstwind.

Binnen klinkt muzak van 'All I have to dream' van de Everly Brothers.

epiloog

de getuige Zo joeg de eerste septemberstorm onze levens naar binnen. En toen de wind eenmaal was gaan liggen en ook de allerlaatste ganzen uit het bevroren land waren gevluht, werd het stil in ons dorp en spraken we er nooit meer over. Maar niets is moeilijker dan herinneringen te begraven. Steeds wanneer Honne de Sterrenkijker Rona zag jouwde hij haar ‘billenkoek, billenkoek’ na. Tot hij na klachten en op last van de openbare orde naar een zorginstelling verdween waar hij binnen een jaar zou sterven. Hoe het met de rest verging? Rona trouwde met Gauke en kreeg een tweeling: Auke en Bauke, ze leken niet op elkaar. Gauke werkte als oberkelner bij het cateringbedrijf van Rona’s oom ‘Party en evenementencentre Kijlstra’, tot hij zich te pletter reed tegen een lantarenpaal niet ver van waar hij Rona eerst kuste. Rona zou nooit meer hertrouwen hoezeer haar jongens haar ook daartoe aanspoorden. Gelukkig vond ze troost in de kerk van mevrouw Bleeker, die in de stad bij haar zus was gaan wonen en tot vandaag naar verre oorden reist zoals Bangladesh en Afrika. En och die Wiebe. Wiebe werd verliefd op een jongen, een zekere Tjebbe Postuma. In een emotionele toespraak hield hij zijn coming out voor de voltallige raad waarvoor hij bij de eerstvolgende verkiezingen beloond zou worden met een onverkiesbare plaats. Maar ze wonen nog steeds bij elkaar en runnen samen een cattery

van Siamezen waarmee ze op tentoonstellingen furore maken. Van Pavel heb ik nooit meer iets vernomen. Maar toen ik laatst het internet afgraasde doemde er een bouwbedrijf in Polen op. Ik hoop maar dat het hem goed vergaat.

En ik? Ach ja. Niet lang hierna kreeg ik een baan en verhuisde naar het Sodom en Gomorra. In mijn dorp kom ik nog zelden. Vorig jaar was ik er even, toevallig tijdens het septemberfeest. Het was er weer doodstil op straat. Maar in het dorpshuis zat iedereen verwachtingsvol samen. Het stonk er nog steeds naar zware sjek, zweet en verschaald bier.

De Wouden* ging bij Tryater in première op
7 oktober 2016 op locatie in een Fries dorp

Spel: Lourens van den Akker, Aly Bruinsma,
Eva Meijering, Lysbeth Welling en
Joop Wittermans

Regie: Jos van Kan

www.tryater.nl

*De Friese titel van *De Wouden* is *De Wierheid fan Wylgeragea*

Kees Roorda (Leeuwarden, 1967) is toneelschrijver en regisseur. Roorda studeerde Nederlandse taal en letterkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen en aansluitend de opleiding Kunst en Kunstbeleid. Hier ontdekte hij zijn voorliefde voor toneel. Hij maakte zijn eerste voorstelling, *Glück* van Maximilian Dauthendey, en liep stage bij Gerardjan Rijnders en Ivo van Hove.

In 1996 werd hij uitgenodigd om deel te nemen aan de Jekerstudio Maastricht en vervolgens om te studeren aan Dasarts - Amsterdam School Advanced Research in Theatre and Dance Studies. Hij richtte in 2004 samen met enkele zielsverwanten The Glasshouse op, dat voorstellingen maakte met acteurs, filmmakers, componisten, musici, beeldend kunstenaars, dichters en rappers. Soms op locatie, soms binnen de muren van het theater. Na *Finster Stimmen*, dat Schauspielhaus Kiel in 2010 op het repertoire nam, is *De Wouden* de tweede tekst van Roorda die door een ander gezelschap wordt opgevoerd

www.keesroorda.nl

Toneelwerk

De Wouden - 2015

Eclips - 2010

Waterkou - 2009/2010

Melk en Bloed - 2008
Surrender - 2007
The Shooting Gallery - 2006
6° - een theatrale installatie - 2005
E-21 - 2004
Finster Stimmen / Toxic Voices - 2002
Aan wie? - 2002
Vulkaan - 2001
Tsjoenderij - 2001
Een Witte Ballade - 1999
Tomorrowland - 1997